

IV

(Tájékoztatások)

AZ EURÓPAI UNIÓ INTÉZMÉNYEITŐL ÉS SZERVEITŐL SZÁRMAZÓ
TÁJÉKOZTATÁSOK

BIZOTTSÁG

KÖZÖSSÉGI IRÁNYMUTATÁS A KÖRNYEZETVÉDELEM ÁLLAMI TÁMOGATÁSÁRÓL

(EGT-vonatkozású szöveg)

(2008/C 82/01)

TARTALOMJEGYZÉK

	Oldal
1. Bevezetés	4
1.1. Állami támogatáspolitikai és európai energiapolitika	4
1.2. Állami támogatáspolitikai és környezetvédelem.....	4
1.3. A mérlegelési teszt és annak a környezetvédelmi támogatásra való alkalmazása.....	5
1.3.1. Az állami támogatási cselekvési terv: kevesebb és célzottabb állami támogatás, mérlegelési teszt a támogatás vizsgálatához	5
1.3.2. Az iránymutatásban tárgyalt közös érdekű célkitűzés	6
1.3.3. Megfelelő eszköz	6
1.3.4. A támogatás ösztönző hatása és szükségessége.....	7
1.3.5. A támogatás arányossága.....	7
1.3.6. A környezetvédelmi támogatás negatív hatásait korlátozni kell ahhoz, hogy a végső mérleg pozitív legyen	8
1.4. A mérlegelési teszt alkalmazása: törvényi vélelem és egy részletes vizsgálat szükségessége.....	8
1.5. Az iránymutatás alkalmazási körébe tartozó külön intézkedések indoklása	9
1.5.1. A közösségi szabványoknál szigorúbb feltételeket teljesítő vagy közösségi szabványok hiányában a környezetvédelem szintjét emelő vállalkozásoknak nyújtott támogatás.....	9
1.5.2. A közösségi szabványokat meghaladó vagy közösségi szabványok hiányában a környezetvédelem szintjét emelő új szállítójárművek beszerzéséhez nyújtott támogatás	9

	Oldal
1.5.3. Jövőbeni közösségi szabványokhoz való idő előtti alkalmazkodáshoz nyújtott támogatás	9
1.5.4. Környezetvédelmi tanulmányokhoz nyújtott támogatás.....	9
1.5.5. Az energiatakarékossághoz nyújtott támogatás	9
1.5.6. A megújuló energiaforrásokra vonatkozó támogatás	10
1.5.7. A kapcsoltenergia-termeléshez és távfűtéshez (TF) nyújtott támogatás	10
1.5.8. A hulladékgazdálkodáshoz nyújtott támogatás.....	11
1.5.9. A szennyezett területek szennyeződésmentesítéséhez nyújtott támogatás	11
1.5.10. A vállalkozások áthelyezéséhez nyújtott támogatás.....	11
1.5.11. Az értékesíthető engedélyek rendszere alapján nyújtott támogatás	11
1.5.12. Az adócsökkentés vagy -mentesség formájában nyújtott támogatás.....	11
2. Alkalmazási Kör és fogalommeghatározások	12
2.1. Az iránymutatás alkalmazási köre.....	12
2.2. Fogalommeghatározások	13
3. A támogatás összeegyeztethetősége az EK-Szerződés 87. cikkének (3) bekezdése szerint	15
3.1. A támogatás összeegyeztethetősége az EK-Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének c) pontja szerint	15
3.1.1. A közösségi szabványokat meghaladó vagy közösségi szabványok hiányában a környezetvédelmet javító vállalkozásoknak nyújtott támogatás	15
3.1.2. A közösségi szabványokat meghaladó vagy közösségi szabványok hiányában a környezetvédelem szintjét növelő új szállítóeszközök vásárlásának támogatása	17
3.1.3. A jövőbeni közösségi szabványokhoz idő előtt történő alkalmazkodáshoz nyújtott támogatás	17
3.1.4. Környezeti tanulmányokhoz nyújtott támogatás	18
3.1.5. Energiatakarékossághoz nyújtott támogatás	18
3.1.5.1. Beruházási támogatás	18
3.1.5.2. Működési támogatás	18
3.1.6. Megújuló energiaforrások tekintetében nyújtott támogatás	19
3.1.6.1. Beruházási támogatás	19
3.1.6.2. Működési támogatás	19
3.1.7. A kapcsolt energiatermelés tekintetében nyújtott támogatás.....	20
3.1.7.1. Beruházási támogatás	20
3.1.7.2. Működési támogatás	20
3.1.8. Energiahatékony távfűtéshez nyújtott támogatás.....	21
3.1.9. Hulladékgazdálkodás tekintetében nyújtott támogatás	21
3.1.10. Szennyezett területek szennyeződésmentesítése tekintetében nyújtott támogatás.....	22
3.1.11. Vállalkozások áthelyezéséhez nyújtott támogatás	22
3.1.12. Értékesíthető engedélyek rendszerei formájában nyújtott támogatás	23

	Oldal
3.2. Ösztönző hatás és a támogatás szükségessége.....	24
3.3. A támogatás összeegyeztethetősége az EK-Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének b) pontja szerint.....	24
4. A környezeti adó csökkentése vagy az ilyen adó alóli mentesség formájában nyújtott támogatás	25
5. Azon támogatások összeegyeztethetősége, amelyek tekintetében részletes vizsgálatot kell végezni.....	26
5.1. Intézkedések, amelyek tekintetében részletes vizsgálatot kell végezni	26
5.2. Az egyes esetek gazdasági szempontú vizsgálatának kritériumai.....	27
5.2.1. A támogatás pozitív hatásai.....	27
5.2.1.1. Piaci hiányosság fennállása	27
5.2.1.2. Megfelelő eszköz	27
5.2.1.3. A támogatás ösztönző hatása és szükségessége.....	27
5.2.1.4. A támogatás arányossága.....	28
5.2.2. A verseny és a kereskedelem torzulásának vizsgálata.....	28
5.2.2.1. Dinamikus ösztönzők/kiszorítás.....	29
5.2.2.2. Gazdaságtalan vállalkozások fennmaradásának támogatása	29
5.2.2.3. Piaci befolyás/kirekesztő magatartás	30
5.2.2.4. A kereskedelemre és a termelés helyére gyakorolt hatások.....	30
5.2.3. Mérlegelés és határozat	30
6. Támogatáshalmozódás.....	31
7. Záró rendelkezések	31
7.1. Éves jelentések	31
7.2. Átláthatóság.....	31
7.3. Felügyelet és értékelés.....	31
7.4. Megfelelő intézkedések.....	32
7.5. Hatály, érvényesség és felülvizsgálat.....	32

1. BEVEZETÉS

1.1. Állami támogatáspolitikai és európai energiapolitika

- (1) 2007 tavaszán az Európai Tanács arra kérte fel a tagállamokat és az EU-intézményeket, hogy tegyenek intézkedéseket egy fenntartható integrált európai éghajlatváltozási és energiapolitika kidolgozása érdekében. A Tanács többek között kijelentette: „Mivel az energiatermelés és -felhasználás az üvegházhatást okozó gázkibocsátás fő forrása, e cél elérése érdekében integrált megközelítés szükséges az éghajlatváltozási és energiapolitika terén. Az integrációt egymást kölcsönösen támogató módon kell elérni. Ennek szem előtt tartásával az európai energiapolitika – a tagállamok energiaszerkezettel kapcsolatos döntéseinek és az elsődleges energiaforrásokkal kapcsolatos szuverenitásának maradéktalan tiszteletben tartásával, valamint a tagállamok közötti szolidaritás szellemében – a következő három célkitűzésre fog koncentrálni:
 - az ellátás biztonságának növelése;
 - az európai gazdaságok versenyképességének és a megfizethető energia rendelkezésre állásának biztosítása;
 - a környezeti fenntarthatóság előmozdítása és az éghajlatváltozás elleni küzdelem.”
- (2) Az Európai Tanács az európai energiapolitika kialakításának egyik mérföldköveként a 2007–2009-es időszakban támogatta az átfogó energiaügyi cselekvési tervet, és felkérte különösen a Bizottságot, hogy a lehető leggyorsabban terjessze elő a cselekvési tervben kért javaslatokat. A javaslatok egyike a környezetvédelem állami támogatásáról szóló közösségi iránymutatások felülvizsgálatával kapcsolatos.
- (3) Az Európai Tanács határozott és független kötelezettséget vállalt arra, hogy az EU 2020-ig 1990-hez képest legalább 20 %-kal csökkenti az üvegházhatást okozó gázok kibocsátását. Az Európai Tanács a 2020-ra vonatkozó előrejelzésekhez képest 20 %-os energiamegtakarítási uniós célkitűzés elérése érdekében szintén kiemelte az energiahatékonyság EU-ban való fokozásának szükségességét, és jóváhagyta az arra vonatkozó kötelező célkitűzést, hogy a megújuló energiaforrások részaránya az EU teljes energiaszolgáltatásában 2020-ig 20 %-ra emelkedjen, valamint az azzal kapcsolatos, kötelező, valamennyi tagállam által elérendő minimum-célkitűzést, hogy a bioüzemanyagok részaránya az EU teljes közlekedési benzin- és dízelüzemanyag-fogyasztásában 2020-ig 10 %-ra emelkedjen.
- (4) Az új iránymutatás a cselekvési terv és az Európai Tanács által kijelölt energiaügyi és az éghajlatváltozáshoz kapcsolódó célkitűzések környezetvédelmi szempontjai megvalósításának egyik eszköze.

1.2. Állami támogatáspolitikai és környezetvédelem

- (5) Az „Állami támogatási cselekvési terv – Kevesebb és célzottabb állami támogatás: ütemterv az állami támogatás 2005–2009 közötti reformjához” ⁽¹⁾ dokumentumban (a továbbiakban: állami támogatási cselekvési terv) a Bizottság megállapította, hogy az állami támogatási intézkedések

időnként a közös érdekű célkitűzések megvalósításának hatékony eszközei lehetnek. Az állami támogatás bizonyos feltételek mellett korrigálhatja a piaci hiányosságokat, javítva ezáltal a piacok működését és fokozva az európai gazdaság versenyképességét. Az intézkedések a piaci hiányosságok kiküszöbölésétől függetlenül elősegíthetik például a fenntartható fejlődést ⁽²⁾. Az Állami támogatási cselekvési terv hangsúlyozza továbbá, hogy a környezetvédelem lehetőségeket nyújthat az innováció számára, új piacokat teremthet és fokozhatja a versenyképességet az erőforrások hatékony felhasználása és új beruházási lehetőségek révén. Bizonyos feltételek mellett az állami támogatás hozzájárulhat ezekhez a célkitűzésekhez, mivel elősegíti a lisszaboni stratégia kulcsfontosságú célkitűzéseit: a fenntarthatóbb növekedést és a munkahelyteremtést. A hatodik közösségi környezetvédelmi cselekvési program (a továbbiakban: hatodik környezetvédelmi cselekvési program) megállapításáról szóló, 2002. július 22-i 1600/2002/EK európai parlamenti és tanácsi határozat ⁽³⁾ meghatározza a környezet védelmére irányuló intézkedések kiemelt területeit ⁽⁴⁾.

- (6) A környezetvédelem terén az állami támogatás ellenőrzésének elsődleges célja annak biztosítása, hogy az állami támogatási intézkedések magasabb környezetvédelmi szintet eredményezzenek, mint amely támogatás nélkül megvalósulna, valamint annak biztosítása, hogy a verseny torzulása szempontjából a támogatás pozitív hatásai túlsúlyban legyenek a negatív hatásokkal szemben, figyelembe véve az EK-Szerződés 174. cikkében megállapított „szennyező fizet” elvet (a továbbiakban: PPP – „Polluter Pays Principle”).
- (7) A gazdasági tevékenységek károsíthatják a környezetet, nem utolsósorban a velük járó szennyezés által. Egyes esetekben állami beavatkozás hiányában a vállalkozások elkerülhetik, hogy a tevékenységükből fakadó környezetvédelmi kár teljes költségét viseljék. Ennek eredményeként a piac nem hatékonyan osztja el a forrásokat, mivel a termelés (kedvezőtlen) külső hatásai nem a termelőnél csapódnak le, hanem azokat a társadalom egészének kell viselnie.
- (8) A PPP szerint ezek a negatív externáliák annak biztosítása által kezelhetők, hogy a szennyező fizet az általa okozott szennyezésért, ami azt jelenti, hogy a környezetvédelemmel kapcsolatos költségek teljes mértékben a szennyezőre hárulnak (a költségek internalizálása). Ez annak biztosítására szolgál, hogy a (vállalkozás által viselt) saját költségek a gazdasági tevékenység tényleges társadalmi költségeit tükrözzék. Ennélfogva a PPP teljes körű alkalmazása a piaci hiányosságok felszámolásához vezetne. A PPP kötelező környezetvédelmi előírások révén, vagy piaci alapú eszközökkel ⁽⁵⁾ valósítható meg. A piaci alapú eszközök közül néhány tartalmazhat állami támogatást, amelyet az érintett összes vállalkozásnak, vagy egy részüknek nyújthatnak.

⁽²⁾ Lásd Az állami támogatási cselekvési terv (10) bekezdését.

⁽³⁾ HL L 242., 2002.9.10., 1. o.

⁽⁴⁾ A kiemelt területek a következők: éghajlatváltozás, természetvédelem és biodiverzitás, környezet és egészség, illetve természetes erőforrások és hulladékok. Ez az iránymutatás az egészségüggyel nem foglalkozik.

⁽⁵⁾ Az utóbbival kapcsolatban lásd a környezetvédelmi és a kapcsolódó politikai célokra szolgáló piaci alapú eszközökről szóló zöld könyvet, 2007. március 28., COM(2007) 140 végleges.

⁽¹⁾ COM(2005) 107 végleges.

- (9) Bár a PPP alkalmazásának jelenleg megvannak a korlátai, ez a szabályozás terén tapasztalható hiányosság nem akadályozhatja meg a tagállamokat abban, hogy a környezetvédelem terén olyan követelményeket támasszanak, amelyek meghaladják a közösségi követelményeket, és amelyek a lehető legnagyobb mértékben csökkentik a negatív externáliákat.
- (10) Előfordulhat, hogy a tagállamok a környezetvédelem szintjének növelése érdekében állami támogatást kívánnak felhasználni ahhoz, hogy egyéni szinten (a vállalkozások szintjén) ösztönzőket teremtsenek az előírt közösségi jogszabályoknál magasabb szintű környezetvédelem megvalósításához vagy közösségi jogszabályok hiányában a környezetvédelem szintjének növeléséhez. A tagállamok ezenkívül a közösségi jogszabályokban előírtól magasabb szintű nemzeti szabványokat vagy ilyen környezeti adókat is megállapíthatnak, illetve közösségi jogszabályok hiányában környezeti adók segítségével egyoldalúan is érvényt szerezhetnek a PPP-nek.
- (11) A Bizottság úgy véli, hogy felül kell vizsgálni a környezetvédelemmel kapcsolatos állami támogatásra vonatkozó iránymutatást az állami támogatási cselekvési tervben meghatározott célkitűzések megvalósítása, különösen a célzottabb támogatás, a magasabb szintű gazdasági elemzés és a hatékonyabb eljárások biztosítása érdekében. Ezenfelül a Bizottság úgy véli, hogy tekintetbe kell venni a környezetvédelmi politika és a környezetvédelmi technológiák terén elért haladást, és a tapasztalatok figyelembevételével ki kell igazítani a szabályokat.
- (12) A Bizottság a környezetvédelmi támogatás értékelése során alkalmazni fogja ezt az iránymutatást, ezáltal növelve a döntéshozatalával kapcsolatos jogbiztonságot és átláthatóságot. A környezetvédelmi támogatás alapjául elsősorban az EK-Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének c) pontja szolgál. Ez az iránymutatás a környezetvédelem állami támogatásáról szóló közösségi iránymutatás ⁽⁶⁾ helyébe lép, amely 2001-ben lépett hatályba.
- (13) Ez az iránymutatás kétfajta értékelésre vonatkozik: bizonyos küszöbérték alatti támogatást és a bizonyos küszöbérték alatti termelési kapacitással rendelkező létesítmények számára nyújtott támogatást magában foglaló intézkedések szokásos vizsgálatára (3. fejezet), valamint az e küszöbértéket meghaladó támogatást vagy az e küszöbértéket meghaladó termelési kapacitással rendelkező létesítmények számára nyújtott támogatást magában foglaló intézkedések részletes vizsgálatára, és az olyan támogatás részletes vizsgálatára, amelyet megújuló energiát termelő új üzemeknek nyújtanak, ahol a támogatási összeg a külső költségeket figyelmen kívül hagyó számoláson alapul (5. fejezet).
- (14) Ez az iránymutatás a Bizottságnak bejelentett valamennyi intézkedésre alkalmazandó – vagy azért, mert az intézkedés nem tartozik a csoportmentesítési rendelet (a továbbiakban: CsMR) hatálya alá, vagy mert a CsMR egyedi támogatásbejelentési kötelezettséget állapít meg, vagy mert az érintett tagállam úgy határoz, hogy bejelent a CsMR alapján elvben csoportmentességben részesülő valamely intézkedést –, valamint az alkalmazandó valamennyi nem bejelentett támogatás vizsgálatára is ennek az iránymutatásnak a közzétételét követően.
- 1.3. **A mérlegelési teszt és annak a környezetvédelmi támogatásra való alkalmazása**
- 1.3.1. *Az állami támogatási cselekvési terv: kevesebb és célzottabb állami támogatás, mérlegelési teszt a támogatás vizsgálatához*
- (15) Az állami támogatási cselekvési tervben a Bizottság kijelentette, „a növekedést és munkahelyteremtést szolgáló, újraindított lisszaboni stratégiához való lehető legjobb hozzájárulás érdekében a Bizottság szükség esetén erősíti az állami támogatások ellenőrzése során alkalmazott gazdasági szemléletű megközelítést. A gazdasági szemléletű megközelítés annak eszköze, hogy az egyes állami támogatások célzottabban és összpontosítottabban szolgálják az újraindított lisszaboni stratégia célkitűzéseinek elérését”.
- (16) Annak vizsgálatakor, hogy egy támogatási intézkedés összeegyeztethető-e tekinthető-e a közös piaccal, a Bizottság a támogatási intézkedésnek a közös érdekű cél elérésében játszott pozitív szerepét annak negatív mellékhatásaival – mint például a kereskedelem és a verseny torzulása – szemben teszi mérlegre. Az állami támogatásokra vonatkozó, a létező gyakorlatokra épülő cselekvési terv intézményes formába öntötte ezt a mérlegelési gyakorlatot az ún. „mérlegelési tesztben” ⁽⁷⁾. Ez három lépésből áll: az első két lépés az állami támogatás pozitív hatásait értékeli, a harmadik pedig a negatív hatásokkal foglalkozik, valamint megvonja a pozitív és negatív hatások mérlegét. A mérlegelési teszt szerkezete a következő:
- 1) A támogatási intézkedés célja pontosan megállapított közös érdekű célkitűzés (például: növekedés, foglalkoztatás, kohézió, környezetvédelem, energiabiztonság)? A jelenlegi iránymutatás alapján a releváns, közös érdekű célkitűzés a környezet védelme.
 - 2) A támogatás megfelelően kidolgozott-e ahhoz, hogy a közös érdekű célkitűzés megvalósítását szolgálja, azaz a javasolt támogatás a piaci hiányosság orvoslását vagy egyéb célkitűzést szolgál?
 - a) az állami támogatás megfelelő szakpolitikai eszköz?
 - b) van-e ösztönző hatása, nevezetesen a támogatás megváltoztatja-e a vállalkozások magatartását?
 - c) arányos-e a támogatási intézkedés, nevezetesen ugyanaz a magatartásváltozás elérhető-e kevesebb támogatással?
 - 3) Korlátozottak-e a verseny torzulásai és a kereskedelemre gyakorolt hatások, úgy hogy a végső mérleg pozitív legyen?

⁽⁶⁾ HL C 37., 2001.2.3., 3. o.

⁽⁷⁾ Vö. Állami támogatási cselekvési terv, (11) és (20) bekezdés, amint az az innovációról szóló közleményben már részletesen kidolgozásra került (COM(2005) 436 végleges, 2005.9.21.).

- (17) Ez a mérlegelési teszt az állami támogatásra vonatkozó szabályok kialakítására és az esetek vizsgálatára egyaránt alkalmazható.

1.3.2. Az iránymutatásban tárgyalt közös érdekű célkitűzés

- (18) Az Európai Unióról szóló szerződés 2. cikkének első francia bekezdése meghatározza, hogy az Európai Unió egyik fő célkitűzése a fenntartható fejlődés megvalósítása. Ennek gazdasági fejlődésre, szociális kohézióra és magas szintű környezetvédelemre kell épülnie. Ennélfogva a környezetvédelem támogatása fontos, közös érdekű célkitűzés. Ezenkívül az EK-Szerződés 6. cikke megemlíti, hogy a környezetvédelmet be kell építeni valamennyi közösségi politikába, az EK-Szerződés 174. cikkének(2) bekezdése pedig kimondja, hogy a környezetvédelmi politikának az elővigyázatosság és a megelőzés elvén kell alapulnia, valamint azon az elven, hogy a környezeti károkat elsődlegesen a forrásuknál kell elhárítani ⁽⁸⁾, továbbá a „szennyező fizet” elven.
- (19) Ez az iránymutatás meghatározza az olyan piaci hiányosságok kezelését célzó állami támogatás nyújtásának feltételeit, amelyek a környezetvédelem szuboptimális szintjét eredményezik.
- (20) A környezetvédelem terén a leggyakoribb piaci hiányosság a negatív externáliákkal kapcsolatos. Az önérdékből tevékenykedő vállalkozásokat nem ösztönzi semmi arra, hogy figyelembe vegyék a termelésből fakadó negatív externáliákat, sem akkor, amikor arról döntenek, hogy milyen termelési technológiát alkalmaznak, sem amikor a termelési szintről határoznak. Másfépp fogalmazva a vállalkozás által viselt termelési költségek alacsonyabbak a társadalom által viselt költségeknél. Ennélfogva a vállalkozásokat nem ösztönzi semmi arra, hogy csökkentsék az általuk okozott szennyezést, vagy a környezet védelme érdekében önálló intézkedéseket tegyenek.
- (21) Azok a kormányok, amelyek szembesülnek ezzel a piaci hiányossággal, általában szabályozást alkalmaznak annak érdekében, hogy a termelésből fakadó negatív externáliákat figyelembe vegyék. A szabványok, adók, gazdasági eszközök és egyéb szabályozás bevezetése révén a szennyezést okozó vállalkozásoknak a PPP-nek megfelelően ki kell fizetniük a társadalomnak a szennyezés költségét. Ezeknek a negatív externáliáknak az internalizálása következtésképpen megnöveli a vállalkozás saját költségeit, így negatívan befolyásolja a bevételt. Továbbá, mivel a szennyezés egyenlőtlenül oszlik meg az iparágak és a vállalkozások között, a környezetbarát szabályozások költségeit differenciáltan kell megállapítani,

nem csak a vállalkozások, hanem a tagállamok között is. Továbbá előfordulhat, hogy a tagállamok másképp ítélik meg a magas szintű környezetvédelmi célkitűzések bevezetésének szükségességét.

- (22) A PPP-szintet teljes mértékben tükröző közösségi szabványok és piaci alapú eszközök hiányában (szabályozási hiányosság) a tagállamok egyoldalúan úgy határozhatnak, hogy magasabb szintű környezetvédelemre töreksenek. Ez viszont többletköltségeket jelenthet a területükön tevékenykedő vállalkozások számára. Ezért a tagállamok a szabályozás mellett pozitív ösztönzőként használhatják az állami támogatást a magasabb szintű környezetvédelem eléréséhez. Ezt kétféleképpen tehetik:

- **A szennyezés és más negatív környezeti hatások csökkentésére irányuló pozitív egyéni ösztönzők:** Először is, a tagállamok egyéni szinten (a vállalkozás szintjén) teremthetnek pozitív ösztönzőket a közösségi szabványok túlteljesítése érdekében. Ez esetben a támogatás kedvezményezettje azért csökkenti a szennyezést, mert magatartása megváltoztatásáért támogatást kap, és nem azért, mert ki kell fizetnie az általa okozott szennyezés költségeit. Ebben az esetben az állami támogatás célja, hogy közvetlenül a szennyezés negatív hatásaival kapcsolatos piaci hiányosságot kezelje.
- **A közösségi szabványokat meghaladó nemzeti környezetvédelmi szabályozás bevezetésére irányuló pozitív ösztönzők:** Másodszor, a tagállamok olyan nemzeti szabályozást (szabványok, illetve környezeti adók) hozhatnak létre, amely meghaladja a közösségi szabványokat. Ez azonban bizonyos vállalkozások esetében többletköltségekkel járhat, és ennélfogva befolyásolja azok versenyfeltételeit. Előfordulhat továbbá, hogy az ilyen költségek nem ugyanolyan terhet jelentenek minden vállalkozás számára a méretük, piaci helyzetük, a technológia és más sajátosságok miatt. Ez esetben szükség lehet állami támogatásra a leginkább érintett vállalkozásokra háruló terhek csökkentése érdekében, ami ezáltal lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy a közösségi szabványokhoz képest szigorúbb nemzeti környezetvédelmi szabályozást fogadjanak el.

1.3.3. Megfelelő eszköz

- (23) Az állami beavatkozásnak szerepe van a megfelelőbb környezetvédelem biztosításában. A szabályozás és a piaci alapú eszközök a környezetvédelmi célkitűzések elérésének legfontosabb eszköze. Fontos szerepet játszhatnak az olyan „puha” eszközök is, mint például az öko-címkék és a környezetbarát technológiák terjesztése. A politikai eszközök legmegfelelőbb összetételének megtalálása ugyan bonyolult lehet, a piaci hiányosságok, illetve a politikai célkitűzések megléte azonban automatikusan nem indokolja az állami támogatás felhasználását.

⁽⁸⁾ Többek között a következő tevékenységek tartoznak ide: kémiai szennyező anyagok környezetbe történő kibocsátása, vagy például a vízi környezet fizikai jellemzőinek megváltoztatása, amely zavart okoz az ökológiai rendszerekben, vagy olyan tevékenységek, amelyek kedvezőtlenül hatnak a vízkészlet minőségére.

(24) A PPP szerint a szennyezőnek ki kell fizetnie az általa okozott szennyezés összes költségét, beleértve a társadalmat terhelő közvetett költségeket is. Ebből a célból a környezetvédelmi szabályozás hasznos eszköz lehet a szennyezőre háruló teher növeléséhez. A PPP tiszteletben tartása elméletileg biztosítja a negatív externáliákhoz kapcsolódó piaci hiányosság orvoslását. Következésképpen a PPP teljes mértékű végrehajtása esetén nem lenne szükség további állami beavatkozásra a piaci szempontból hatékony eredmény biztosításához. A PPP továbbra is a legfőbb szabály, az állami támogatás valójában a második legjobb lehetőség. Ha a PPP vonatkozásában állami támogatás alkalmazására kerül sor, az mentesítené a szennyezőt az általa okozott szennyezés költségeinek megfizetése alól. Ezért ilyen esetekben nem biztos, hogy az állami támogatás megfelelő eszköz.

(25) A környezetvédelem jelenlegi szintje azonban – elsősorban a PPP hiányos végrehajtása miatt – a következő okokból gyakran nem tekinthető kielégítőnek:

a) Először is, nem könnyű megállapítani a szennyezés pontos költségét. Műszakilag bonyolult kiszámítani a termelés valamennyi típusa vonatkozásában a társadalmat terhelő többletköltségeket, és amennyiben a kapcsolódó igazgatási költségek túl magasak, akkor előfordulhat, hogy nem költséghatékony annak figyelembe vétele, hogy a különböző termelők különböző szintű szennyezést okoznak. A fogyasztói árak változásaira való eltérő érzékenység (árrugalmasság) is szerepet játszik. Továbbá a szennyezés költségének értékelése egyénenként és társadalmanként eltérő lehet, például a jelenlegi politikák által a jövő nemzedékeire gyakorolt hatás tekintetében hozott társadalmi döntésektől függően. Ezenkívül bizonyos költségek nehezen fejezhető ki pontosan pénzben, például a rövidebb várható élettartam vagy a környezet károsulása. Ezért a szennyezés költségeinek kiszámításában mindig lesz némi bizonytalanság.

b) Másodszor, ha a szennyezés költségeinek internalizálása érdekében túl gyorsan emelkedik egy sor (ipari) termék ára, az külső sokkot idézhet elő és zavarokat okozhat a gazdaságban. Ezért a kormányok kívánatosabbnak tarthatják a mértékletesebb előrehaladást a szennyezés teljes költségének bizonyos termelési folyamatokba történő beépítése terén.

(26) A környezetvédelem nem kielégítő szintje összefüggésében az állami támogatás – bár a fent említett valamennyi problémát nem oldja meg – pozitív ösztönzőket biztosíthat a vállalkozások számára, hogy olyan tevékenységeket vagy beruházásokat hajtsanak végre, amelyek nem kötelezőek, és amelyeket máskülönben a profitorientált vállalkozások

nem hajtanának végre. Ezenkívül az állami támogatás megfelelő eszköz lehet arra, hogy lehetővé tegye a tagállamok számára a közösségi normákat meghaladó nemzeti környezetvédelmi rendelkezések elfogadását azzal, hogy csökkenti a rendelkezéssel leginkább érintett vállalkozások terheit, ily módon lehetővé téve a rendelkezés alkalmazását.

1.3.4. A támogatás ösztönző hatása és szükségessége

(27) A környezetvédelemhez nyújtott állami támogatásnak a kedvezményezett magatartásának megváltozását kell eredményeznie, úgy hogy a környezetvédelem magasabb szintű legyen, mint abban az esetben, ha nem nyújtottak volna támogatást. A környezetvédelem szintjét emelő beruházások ugyanakkor növelhetik a bevételt ⁽⁹⁾, és/vagy csökkenthetik a költségeket ⁽¹⁰⁾, és így önmagukban is gazdaságilag vonzóak lehetnek. Ezért ellenőrizni kell, hogy az adott beruházást nem valósították volna meg állami támogatás nélkül.

(28) A cél annak bizonyítása, hogy a vállalkozás az állami támogatás nélkül nem kezdett volna bele az adott tevékenységbe pusztán az eleve benne rejlő előnyök miatt. Az ösztönző hatást a tényeket összehasonlító elemzés útján kell azonosítani, amely a célzott tevékenység támogatással és támogatás nélkül megvalósuló szintjét hasonlítja össze. A tények összehasonlításán alapuló forgatókönyv meghatározása kulcsfontosságú annak megállapítása szempontjából, hogy az állami támogatásnak van-e ösztönző hatása. A felmerült beruházási vagy termelési többletköltségek kiszámítása szempontjából a magasabb szintű környezetvédelem elérése is alapvető fontosságú.

(29) Előfordulhat, hogy a kötelező közösségi szabványok teljesítése érdekében beruházásokat szükséges végrehajtani. Mivel a vállalkozásnak mindenképpen teljesítenie kellene ezeket a szabványokat, a már hatályban lévő kötelező közösségi szabványok teljesítésére irányuló állami támogatás nem indokolható.

1.3.5. A támogatás arányossága

(30) A támogatás csak akkor tekinthető arányosnak, ha kevesebb támogatással nem lehetne elérni ugyanazt az eredményt. Ezenkívül az arányosság az intézkedés szelektivitásának mértékétől is függhet.

(31) Konkrétabban: a támogatási összeget a tervezett környezetvédelem megvalósításához szükséges minimumra kell korlátozni. Ezért a beruházási támogatás támogatható költségei a környezetvédelmi célkitűzések megvalósításához szükséges (nettó) többletköltségeken alapulnak. Ez a felfogás azt jelenti, hogy a támogatási összeg mértékének meghatározásakor a beruházás többletköltségeiből fő szabályként le kell vonni a beruházásból a vállalkozás számára adódó gazdasági előnyöket.

⁽⁹⁾ A környezetkímélőbb termelés szélesebb körű lehetőségeket eredményezhet például a hulladékanyagok újrafeldolgozására, és így további bevételt hoz. Így növelhető a környezetkímélőbbnek talált, és ezért a vásárlók számára vonzóbbnak tűnő termékek ára és forgalma.

⁽¹⁰⁾ A környezetkímélőbb termelés jelentősen alacsonyabb energiafelhasználást és kevesebb alapanyagigényt eredményezhet.

(32) Mindazonáltal nem könnyű számba venni az összes gazdasági előnyt, amelyre a vállalkozás a járulékos beruházásból szert tesz. Például a támogatható költségek kiszámításának a 80–84. pontban részletezett módszere a beruházást követő bizonyos kezdeti időszakot követően már nem veszi figyelembe az üzemelési előnyöket. Hasonlóképpen nem vehetők számításba ebben az összefüggésben bizonyos – gyakran nehezen mérhető – előnyök sem, például a környezetbarát beruházással erősített „zöld arculat”. Emiatt a támogatás arányosságának biztosítása érdekében a Bizottság úgy ítéli meg, hogy a támogatási összegnek általában kisebbnek kell lennie a figyelembe vehető beruházási költségeknél (lásd a mellékletet). A támogatási összeg csak olyan esetekben érheti el a számításba vehető beruházási költségek 100 %-át, amikor a beruházási támogatást valódi versenyt biztosító pályázattal eljárás keretében, világos, átlátható és hátrányos megkülönböztetéstől mentes kritériumok alapján ítélik oda, ezzel eredményesen biztosítva, hogy a támogatás a környezetvédelmi előny eléréséhez szükséges minimális szintre korlátozódik. Ugyanis csak ilyen körülmények között tételezhető fel, hogy az adott pályázatok minden lehetséges előnyt tükröznek, amely a járulékos beruházásból ered.

(33) A fentiekén kívül, bizonyos intézkedések esetében nem lehet a többletköltségek alapján kiszámítani a támogatás összegét: ez a helyzet a környezeti adó alóli mentesség vagy adócsökkentés, valamint az értékesíthető engedélyek rendszere formájában nyújtott támogatás esetében. Az említett esetekben az arányosságot a mentességekre és a csökkentésekre vonatkozó olyan feltételek és kritériumok előírásával kell biztosítani, amelyek szavatolják, hogy a kedvezményezett nem részesül túlzott előnyökben, és az intézkedés szelektivitása az abszolút minimumra korlátozódik.

(34) A környezetvédelem megvalósításának költsége a kis- és középvállalkozások esetében a tevékenységük méretéhez viszonyítva gyakran magasabb. A kis- és középvállalkozások a tőkepiac tökéletlenségei miatt gyakran korlátozottan képesek e költségek viselésére. Ezért, és figyelembe véve azt, hogy csökken a verseny torzulásának kockázata abban az esetben, ha a kedvezményezett ilyen vállalkozás, bizonyos támogatási típusok esetében indokolt lehet többtámogatást nyújtani e vállalkozások számára.

(35) Ezenkívül a tagállamokat arra ösztönzik, hogy a környezeti előnyök elérése során biztosítsák a költséghatékonyságot, például válasszanak olyan intézkedéseket, amelyek esetében az elkerült külső költségek a támogatás összegéhez viszonyítva jelentősek. Mivel azonban nincs közvetlen kapcsolat az elkerült külső költségek és a vállalkozásnál felmerülő költségek között, az elkerült külső költségek csak kivételes esetekben vehetők alapul az állami támogatás összegének megállapításához. Annak érdekében, hogy a megfelelő ösztönzőt biztosítsák a vállalkozások magatartásának megváltoztatásához, a támogatás összegének rendszerint közvetlenül kell kapcsolódnia a vállalkozás által viselt költségekhez.

1.3.6. *A környezetvédelmi támogatás negatív hatásait korlátozni kell ahhoz, hogy a végső mérleg pozitív legyen*

(36) Ha a környezetvédelemre irányuló állami támogatási intézkedések célirányosak, hogy a magasabb szintű környezetvédelemhez kapcsolódó tényleges többletköltségeket ellensúlyozzák, rendszerint elég kicsi annak a veszélye,

hogy a támogatás túlzottan torzítaná a versenyt. Következésképpen döntő fontosságú, hogy a környezetvédelemre irányuló állami támogatási intézkedések célirányosak legyenek. Olyan esetekben, amelyekben a támogatás egyáltalán nem vagy csak arányosan szükséges a tervezett célkitűzés eléréséhez, a támogatás sérti a versenyt. Különösen akkor alakulhat ki ilyen helyzet, ha a támogatás a következőkhöz vezet:

- a) gazdaságtalan vállalkozások fennmaradásának támogatása;
- b) a vállalkozások dinamikus ösztönzőinek torzítása és kiszorítása;
- c) piaci befolyás vagy kirekesztő gyakorlatok létrehozása;
- d) a kereskedelmi forgalom vagy a termelés helyének mesterséges megváltoztatása.

(37) Bizonyos esetekben az intézkedés arra irányul, hogy összességében a környezet érdekeit szolgálva beavatkozzon a piac működésébe annak érdekében, hogy egyes környezetbarát üzemeket pártfogoljon más, környezetszennyezőbb üzemekkel szemben. Az ilyen intézkedések eredményeként a környezetbarát termékek előállítói javítani tudják majd piaci pozícióikat azokkal a versenytársaikkal szemben, akik környezeti szempontból kevésbé előnyös termékeket kínálnak. Ilyen esetekben a Bizottság az intézkedésnek a támogatásban nem részesített vállalkozások piaci pozíciójára, illetve nyereség szintjére gyakorolt negatív hatásának vizsgálata során számításba veszi az intézkedés átfogó környezeti hatásait is. Minél kisebb az érintett intézkedés várható környezeti hatása, annál fontosabb a támogatás által a versengő termékek piaci részesedésére és nyereségére gyakorolt hatás vizsgálata.

1.4. A mérlegelési teszt alkalmazása: törvényi vélelem és egy részletes vizsgálat szükségessége

(38) Az EK-Szerződés 93. cikkének alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 1999. március 22-i 659/1999/EK tanácsi rendelet⁽¹¹⁾ 4–7. cikkének sérelme nélkül a Bizottság különböző törvényi vélelmeket alkalmaz a bejelentett állami támogatás típusai szerint.

(39) Ezen iránymutatás 3. fejezetében a Bizottság meghatározza azon intézkedések körét, amelyek esetében eleve úgy ítéli meg, hogy az állami támogatások olyan piaci hiányosságokat orvosolnak, amelyek akadályozzák a környezetvédelmet, vagy amelyek túlteljesítik a környezetvédelem szintjét. A Bizottság továbbá olyan feltételek és paraméterek sorát határozza meg, amelyek azt hivatottak biztosítani, hogy az ezen intézkedésekre irányuló állami támogatások valóban ösztönző hatásúak és arányosak legyenek, valamint csak korlátozott negatív hatásuk legyen a versenyre és a kereskedelemre. A 3. fejezet tehát a támogatott tevékenység, a támogatási intenzitás és az összeegyeztethetőséghez kapcsolt feltételek tekintetében tartalmaz paramétereket.

⁽¹¹⁾ HL L 83., 1999.3.27., 1. o. A legutóbb az 1791/2006/EK rendelettel (HL L 363., 2006.12.20., 1. o.) módosított rendelet.

- (40) A meghatározott küszöbértékeket meghaladó támogatási összegek, valamint helyzetek esetében azonban további vizsgálatra van szükség, mivel nagyobb a verseny és a kereskedelem torzulásának veszélye. E további vizsgálat az 5. fejezettel összhangban általában az intézkedés további és részletesebb, tényeken alapuló vizsgálatából áll. Ezeket az intézkedéseket akkor nyilvánítják összeegyeztethetőnek, ha az 5. fejezet szerinti mérlegelési teszt általános pozitív értékelést eredményez. E vizsgálat összefüggésében nem feltételezhető, hogy az összeegyeztethetőségre vonatkozó kritériumok már a kiinduláskor teljesültek. A környezeti adók alóli mentesség, illetve azok csökkentése kizárólag a 4. fejezetben lefektetett vizsgálat elvégzésétől tehető függővé ⁽¹²⁾.
- (41) E részletes vizsgálat eredményeképpen a Bizottság a feltételektől függően jóváhagyhatja a támogatást, a közös piaccal összeegyeztethetetlennek nyilváníthatja vagy bizonyos feltételek mellett határozatot hozhat az összeegyeztethetőségre vonatkozóan.

1.5. Az iránymutatás alkalmazási körébe tartozó külön intézkedések indoklása

- (42) A Bizottság egy sor olyan intézkedést meghatározott, amelyek állami támogatása bizonyos feltételek mellett az EK-Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének c) pontjával összeegyeztethető lehet.

1.5.1. *A közösségi szabványoknál szigorúbb feltételeket teljesítő vagy közösségi szabványok hiányában a környezetvédelem szintjét emelő vállalkozásoknak nyújtott támogatás*

- (43) A támogatás ezen típusa egyéni ösztönzőket biztosít a vállalkozások számára ahhoz, hogy magasabb szintű környezetvédelmet valósítsanak meg. Egy vállalkozást rendszerint semmi nem ösztönöz arra, hogy túlteljesítse a kötelező szabványokat, ha annak költsége nagyobb a vállalkozás számára hozott haszonnál. Ilyen esetekben állami támogatás adható annak ösztönzésére, hogy a vállalkozások fejlesszék a környezetvédelmet. Az ökoinnováció támogatására vonatkozó közösségi célkitűzéssel összhangban kedvezőbb elbánás alkalmazható olyan ökoinnovációs projektek esetében, amelyek a környezetvédelmi aspektussal együtt az innovációval járó nagyobb kockázatokhoz kapcsolódó kettős piaci hiányosság megszüntetésére irányulnak. Ennélfogva az ökoinnovációhoz nyújtott támogatás az ökoinnovációk piaci terjesztésének felgyorsítására törekszik.

1.5.2. *A közösségi szabványokat meghaladó vagy közösségi szabványok hiányában a környezetvédelem szintjét emelő új szállítójárművek beszerzéséhez nyújtott támogatás*

- (44) A szállítás nagy arányban (megközelítőleg 30 %-ban) járul hozzá az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásához, és felelős a helyi szintű por-, részecske-, NO_x- és SO_x-szennyezésért. Emiatt fontos ösztönözni a nem szennyező szállítási módokat, egyrészt a globális éghajlatváltozás elleni fellépés, másrészt a helyi szinten – különösen a városokban – jelentkező szennyezés csökkentése érdekében. E tekintetben különösen fontos bátorítani a nem szennyező szállítójárművek (ezek között a környezetbarát hajók) beszerzését.

1.5.3. *Jövőbeni közösségi szabványokhoz való idő előtti alkalmazkodáshoz nyújtott támogatás*

- (45) Ezen iránymutatás nem engedélyezi, hogy vállalkozásoknak a már hatályban lévő közösségi szabványok teljesítéséhez nyújtsanak támogatást, mert az ilyen támogatás nem eredményezne magasabb szintű környezetvédelmet. Az állami támogatás azonban az újonnan elfogadott közösségi szabványok lényegesen gyorsabb végrehajtását biztosíthatja, és ezáltal hozzájárulhat ahhoz, hogy a szennyezés gyorsabb ütemben csökkenjen, mint támogatás nélkül. Tehát ilyen esetekben az állami támogatás egyéni ösztönzőket teremthet a vállalkozások számára, hogy azok ellensúlyozzák a szennyezéssel kapcsolatos negatív externáliák hatásait.

1.5.4. *Környezetvédelmi tanulmányokhoz nyújtott támogatás*

- (46) A közösségi szabványokat meghaladó környezetvédelmi szint elérésére vagy azok hiányában a környezetvédelem szintjének emelésére irányuló beruházásokra vonatkozó tanulmányok készítéséhez, valamint az energiatakarékosság és a megújuló energiaforrások tanulmányozásához a vállalkozások részére nyújtott támogatás az aszimmetrikus tájékoztatáshoz kapcsolódó piaci hiányosság megszüntetésére irányul. A vállalkozások gyakran alábecsülik az energiatakarékosság és a megújuló energiaforrások kínált lehetőségeit és előnyöket, ezért keveset fektetnek ezekbe.

1.5.5. *Az energiatakarékossághoz nyújtott támogatás*

- (47) A támogatás e típusa a negatív externáliákkal kapcsolatos piaci hiányosságot azáltal szünteti meg, hogy egyéni ösztönzőket teremt az energiatakarékosságra vonatkozó környezetvédelmi célkitűzések és az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának csökkentésére vonatkozó célkitűzések eléréséhez. Községi szinten a Bizottság az Európai Tanácshoz és az Európai Parlamenthez intézett „Európai energiapolitika” ⁽¹³⁾ című közleményében azt az Európai Tanács 2007. március 8–9-i ülésén jóváhagyott célt tűzi ki, hogy 2020-ig az 1990. évi szinthez képest legalább 20 %-kal csökkenjen az üvegházhatást okozó gázok kibocsátása. Továbbá az energia-végfelhasználás hatékonyságáról és az energetikai szolgáltatásokról, valamint a 93/76/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2006. április 5-i 2006/32/EK ⁽¹⁴⁾ európai parlamenti és tanácsi irányelvvel összhangban a tagállamok átfogó nemzeti energia-megtakarítási célleírányzatot fogadnak el, amely szerint 9 év alatt 9 %-os megtakarítás elérésére törekednek. Az állami támogatás akkor tekinthető indokoltnak, ha az energiamegtakarítást eredményező beruházások az alkalmazandó közösségi szabványok alapján nem kötelezőek, és ha nem nyereségesek, azaz ha az energiamegtakarítás költsége nagyobb a kapcsolódó gazdasági haszonnál. Kedvezőbb támogatásra lehet szükség a kis- és középvállalkozások esetében annak figyelembevétele érdekében, hogy e vállalkozások gyakran alulértékelik az energiamegtakarítás hosszú távú hasznát, ezért nem fordítanak kellő összeget az energia megtakarítását szolgáló intézkedésekre.

⁽¹²⁾ Az 5. fejezetben meghatározott küszöbértékek túllépése esetén a 3. fejezet alapján adókedvezménynek formájában nyújtott támogatást részletes vizsgálatnak kell alávetni.

⁽¹³⁾ COM(2007) 1 végleges

⁽¹⁴⁾ HL L 114., 2006.4.27., 64. o.

1.5.6. A megújuló energiaforrásokra vonatkozó támogatás

(48) A támogatás e típusa a negatív externáliákkal kapcsolatos piaci hiányosságot azáltal kívánja orvosolni, hogy egyéni ösztönzőket teremtsen a megújuló energiaforrások teljes energiatermelésen belüli arányának növeléséhez. A megújuló energiaforrások fokozott alkalmazása a Közösség környezetvédelmi prioritásai, és egyben gazdasági, illetve energia-hoz kapcsolódó prioritásai közé tartozik. Várhatóan fontos szerepet tölt be az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának csökkentésével kapcsolatos célkitűzések teljesítésében. Közösségi szinten a Bizottságnak az Európai Tanácshoz és az Európai Parlamenthez intézett, „Európai energiapolitika” című közleménye azt a célt határozta meg, hogy a megújuló energiaforrások részaránya a teljes uniós energiafogyasztásban 2020-ig 20 %-ra emelkedjen. Az állami támogatás akkor tekinthető indokoltnak, ha a megújuló energia előállításának költsége nagyobb, mint a kevésbé környezetbarát forrásokon alapuló termelés költsége, és ha a megújuló energiaforrások részaránya tekintetében az egyes vállalkozásokra nem vonatkozik kötelező közösségi szabvány. A megújuló energia egyes fajtáinak magas előállítási költsége nem teszi lehetővé a vállalkozások számára, hogy versenyképes piaci árakat alkalmazzanak, és így akadályozza a megújuló energia piaci jutását. A megújuló energia terén elért technológiai fejlődés, valamint a környezeti externáliák fokozatosan növekvő (például a környezetszennyezés integrált megelőzéséről és csökkentéséről szóló, 2008. január 15-i 2008/1/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽¹⁵⁾, a levegőminőségre vonatkozó jogszabályokra és a kibocsátáskereskedelmi rendszerre visszavezethető) internalizálása miatt azonban az elmúlt években az árkülönbség csökkenő tendenciát mutatott, így csökkent a támogatás iránti igény is.

(49) Ezenkívül, amint azt a Bioüzemanyagok helyzetéről szóló jelentésben⁽¹⁶⁾ is hangsúlyozzák, a bioüzemanyagok alkalmazása fenntartható módon biztosítaná az ellátást és az éghajlatváltozás elleni fellépést. Ezért az állami támogatás azokban az esetekben lehet megfelelő eszköz, amikor a megújuló energiaforrások felhasználása egyértelműen a gazdasági előnyt és a fenntarthatóságot szolgálja. Konkrétan, a megújuló forrásokból nyert energia használatának ösztönzéséről szóló európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽¹⁷⁾ vonatkozó javaslat 15. cikkében szereplő fenntarthatósági kritériumoknak nem megfelelő bioüzemanyagokra nem adható majd állami támogatás. Támogatási rendszerük kidolgozásakor a tagállamok ösztönözhetik a további előnyöket biztosító bioüzemanyagok alkalmazását (beleértve a hulladékból, maradékokból, cellulóz és lignocellulóz anyagból nyert bioüzemanyagok által kínált diverzifikáció előnyeit is) oly módon, hogy megfelelően

figyelembe veszik egyrészt a hagyományos bioüzemanyagokból, másrészt pedig a további előnyöket biztosító bioüzemanyagokból termelt energia eltérő költségeit.

(50) A vízi erőműveket illetően meg kell jegyezni, hogy a környezetre kettős hatást gyakorolhatnak. Az üvegházhatást okozó gázok alacsony szintű kibocsátása szempontjából minden bizonnyal lehetőséget rejtenek magukban. Ebből kifolyólag fontos szerepet tölthetnek be az átfogó energiaszerkezetben. Másrészt viszont az ilyen erőműveknek negatív hatása is lehet, például a vízrendszerekre és a biodiverzításra⁽¹⁸⁾.

1.5.7. A kapcsoltenergia-termeléshez és távfűtéshez (TF) nyújtott támogatás

(51) A támogatás e típusai a negatív externáliákkal kapcsolatos piaci hiányosságot azáltal kívánja orvosolni, hogy egyéni ösztönzőket teremtenek az energiatakarékosság terén kitűzött környezetvédelmi célok teljesítéséhez. A kapcsolt hő- és villamosenergia-termelés (a továbbiakban KHVT) a villamos és a hőenergia egyidejű termelésének leghatékonyabb módja. A villamos és a hőenergia együttes termelésével kevesebb energiát használnak fel a termelés során. A Bizottságnak a kapcsolt energiatermelésre vonatkozó 1997. évi stratégiájában ismertetett közösségi stratégia azt az általános indikatív célkitűzést határozta meg, hogy a kapcsolt energiatermelésből származó villamos energia részaránya 2010-ig a kétszeresére, 18 %-ra nőjön. Azóta a KHVT-nek az uniós energiastratégiában betöltött szerepét erősítette a hasznos hőigényen alapuló kapcsolt energiatermelés belső energiapiacra való támogatásáról és a 92/42/EGK irányelv módosításáról szóló, 2004. február 11-i 2004/8/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽¹⁹⁾ elfogadása, valamint a Bizottság Energiahatékonysági cselekvési terv: A lehetőségek kihasználása című közleményének⁽²⁰⁾ a kapcsolt energiatermeléssel foglalkozó fejezete. Ez utóbbi dokumentum kiemeli az iparból vagy közművekből származó hulladékhőnek hasznos alkalmazásokra, így a távfűtésben (a továbbiakban: TF) történő hasznosításában rejlő lehetőségeket is. Ezenkívül a TF nagyobb energiahatékonysággal rendelkezhet, mint az egyedi fűtés, és jelentősen hozzájárulhat a városi levegő minőségének javításához. Ezért – feltéve, hogy a TF az egyedi fűtéshez képest kevésbé szennyezőnek, a termelési folyamat és a hőelosztás során energiatakarékosabbnak, viszont annál költségesebbnek bizonyul – a környezetvédelmi célkitűzések eléréséhez szükséges ösztönzők biztosítása céljából nyújtható állami támogatás. Ugyanakkor – hasonlóan a megújuló energiaforrások esetéhez – várható, hogy a környezeti externáliák más technológiák költségeibe történő fokozatos internalizációja csökkenteni fogja a támogatás iránti igényt azáltal, hogy ezeket a költségeket fokozatosan közelíti a KHVT és a TF költségeihez.

(15) HL L 24., 2008.1.29., 8. o.

(16) COM(2006) 845 végleges.

(17) COM(2008) 19 végleges. Amint az Európai Parlament és a Tanács elfogadta az irányelvet, a Bizottság is alkalmazza majd a fenntarthatósági kritériumokat a végleges szövegben.

(18) Az Európai Parlament és a Tanács 2000/60/EK 2000. október 23-i irányelve a vízpolitika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról (HL L 327., 2000.12.22., 1. o.). A legutóbb a 2455/2001/EC határozattal (HL L 331., 2001.12.15., 1. o.) módosított irányelv. Közelebből a 4. cikk (7) bekezdése határozza meg a víztestek újfajta módosításainak engedélyezésével kapcsolatos kritériumokat.

(19) HL L 52., 2004.2.21., 50. o.

(20) COM(2006) 545 végleges.

1.5.8. A hulladékgazdálkodáshoz nyújtott támogatás

- (52) A támogatás e típusának célja, hogy egyéni ösztönzést adjon a hulladékgazdálkodással ⁽²¹⁾ kapcsolatos környezetvédelmi célkitűzések eléréséhez. A hatodik közösségi környezetvédelmi cselekvési program a hulladékképződés megelőzését és a hulladékgazdálkodást a négy legfontosabb prioritás közé sorolja. Elsődleges célkitűzése a hulladékkeletkezés és a gazdasági tevékenység szétválasztása, hogy az EU növekedése ne vezessen egyre több hulladék keletkezéséhez. Ebben az összefüggésben állami támogatás nyújtható (a 3.1.1. szakasz alapján) a hulladékot termelő és (a 3.1.9. szakasz alapján) a más vállalkozások által termelt hulladékot kezelő vagy újrafeldolgozó vállalkozások részére. Ugyanakkor biztosítani kell a környezetre gyakorolt pozitív hatást, a PPP nem játszható ki, és nem torzulhat a másodlagos anyagok piacának rendes működése.

1.5.9. A szennyezett területek szennyeződésmegelőzéséhez nyújtott támogatás

- (53) A támogatás e típusa arra szolgál, hogy egyéni ösztönzést adjon a negatív externáliák hatásainak ellensúlyozásához, amennyiben nem lehetséges azonosítani a szennyezőt, vagy nem lehet vele megfizettetni az általa okozott környezeti kár felszámolását. Ilyen esetekben az állami támogatás akkor indokolható, ha a kármentesítés költsége meghaladja a terület értékének a kármentesítésből származó növekedését.

1.5.10. A vállalkozások áthelyezéséhez nyújtott támogatás

- (54) A beruházási támogatás e típusának az a célja, hogy egyéni ösztönzőket teremtsen a negatív externáliáknak a jelentősebb szennyezést okozó vállalkozások olyan területekre való áthelyezésével történő csökkentéséhez, ahol ez a szennyezés kisebb káros hatással és így kevesebb külső költséggel jár. Az iránymutatás az elővigyázatosság elvével összhangban lehetővé teszi támogatás nyújtását a nagy veszélyt jelentő üzemek áthelyezéséhez, összhangban a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek veszélyeinek ellenőrzéséről szóló, 1996. december 9-i 96/82/EK tanácsi irányelvvel ⁽²²⁾ (a továbbiakban: Seveso II irányelv). A múltban bekövetkezett balesetek igazolták, hogy a Seveso II irányelv szerinti üzemek elhelyezkedése az emberre és a környezetre kiható balesetek megelőzése és következményeinek korlátozása tekintetében egyaránt döntő fontosságú. Ezért az állami támogatás indokolható akkor, ha az áthelyezésre környezetvédelmi okokból kerül sor. Az egyéb okokból történő áthelyezéshez történő támogatásnyújtás elkerülése érdekében szükség van az illetékes hatóság áthelyezést elrendelő közigazgatási vagy bírósági határozatára, vagy az illetékes hatóság és a vállalkozás között erre vonatkozóan létrejött megállapodásra. A támogatható költségek-nél figyelembe kell venni valamennyi azon előnyt, amelyhez a vállalkozás az áthelyezés következtében hozzájárulhat.

1.5.11. Az értékesíthető engedélyek rendszere alapján nyújtott támogatás

- (55) Az értékesíthető engedélyek rendszere többféle állami támogatást is magában foglalhat (például abban az esetben,

amikor az engedélyeket és juttatásokat piaci értékük alatt nyújtják, és ez egy tagállamnak tulajdonítható). A támogatás ezen típusa arra használható, hogy orvosolja a negatív externáliákat azáltal, hogy lehetővé teszi a környezetvédelmi célkitűzésekre irányuló, piaci alapú eszközök bevezetését. Ha a tagállam által kiadott összes engedély nem éri el a vállalkozások teljes várható szükségletét, a környezetvédelem szintjére gyakorolt hatás összességében pozitív lesz. Az egyes vállalkozások szintjén pedig, ha a kibocsátott engedélyek nem fedezik a vállalkozás teljes várható szükségletét, a vállalkozásnak vagy csökkentenie kell az általa okozott szennyezést, ezzel hozzájárulva a környezetvédelem színvonalának emeléséhez, vagy a piacon további engedélyeket kell vásárolnia, ezzel ellentételezést fizetve a szennyezésért. A verseny torzulásának csökkentése érdekében túl sok engedély kiosztása nem indokolható, valamint rendelkezéseket kell hozni a rendszerbe történő belépés indokolatlan akadályainak felszámolása érdekében.

- (56) A 2012. december 31-én végződő kereskedési időszak alatt felmerült helyzeteket a Bizottság az 55. pontban meghatározott kritériumok alapján értékelte. Minden olyan helyzetrel kapcsolatban, amely ezt az időpontot követő kereskedési időszak folyamán merül fel, a Bizottság az intézkedéseket annak alapján vizsgálja, hogy egyszerre szükségesek és arányosak-e. Végül e vizsgálat szolgál majd támpontul a jelenlegi iránymutatás felülvizsgálatához is, figyelembe véve különösen az EU széndioxidkibocsátás-kereskedelmi rendszeréről szóló új irányelvet a 2012. december 31-ét követő kereskedési időszak tekintetében.

1.5.12. Az adócsökkentés vagy -mentesség formájában nyújtott támogatás

- (57) A bizonyos ágazatokra vagy vállalkozástípusokra vonatkozó környezeti adó csökkentése és az ezen adó alóli mentesítés lehetővé teheti, hogy egyes vállalkozások esetében magasabb adókat alkalmazzanak, ily módon a költségek internalizálásának általános javulását eredményezve, valamint lehetővé teheti további ösztönzők kialakítását a környezetvédelem szintjének javítása céljából. Ennek megfelelően a támogatás e típusára szükség lehet a negatív externáliák közvetett orvoslásához, elősegítve a viszonylag magas nemzeti környezeti adók bevezetését vagy fenntartását. Ahhoz, hogy a támogatás összeegyeztethető legyen, be kell bizonyítani, hogy a mentességek vagy csökkentések a kedvezményezettek összes javasolt típusánál szükségesek, valamint hogy mértékük arányos. Feltehetően ez az eset áll fenn, ha a kedvezményezettek legalább az adott esetben vonatkozó irányelv által meghatározott minimális közösségi adót fizetik. Egyéb esetben a szükségesség attól függ, hogy a nemzeti adó milyen mértékben gyakorol hatást a termelési költségekre, valamint az adó fogyasztókra történő áthárításának és a haszonkulcs csökkentésének a lehetőségére. Az arányosság attól függ, hogy a kedvezményezettek milyen mértékben tudják fogyasztásukat vagy kibocsátásukat tovább csökkenteni, a nemzeti adó egy részét fizetni, illetve a szennyezés csökkentésére irányuló környezetvédelmi megállapodásokat kötni ⁽²³⁾.

⁽²¹⁾ A hulladékgazdálkodás magában foglalja az újrahasznosítást, az újrafeldolgozást és a helyreállítást is.

⁽²²⁾ HL L 10., 1997.1.14., 13. o. A legutóbb az 1882/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel (HL L 284., 2003.10.31., 1. o.) módosított irányelv.

⁽²³⁾ A Bizottság a 2003/96/EK irányelv felülvizsgálata során újraértékelheti az ilyen típusú támogatásra alkalmazott megközelítést.

2. ALKALMAZÁSI KÖR ÉS FOGALOMMEGHATÁROZÁSOK

2.1. Az iránymutatás alkalmazási köre

- (58) Ezt az iránymutatást a környezetvédelemhez nyújtott állami támogatásokra kell alkalmazni. Az iránymutatást az állami támogatásra vonatkozó egyéb közösségi politikákkal, az Európai Közösséget létrehozó szerződés és az Európai Unióról szóló szerződés egyéb rendelkezéseivel és az e szerződések alapján elfogadott jogszabályokkal összhangban kell alkalmazni.
- (59) Ezt az iránymutatást kell alkalmazni az EK-Szerződésben szabályozott ágazatokban nyújtott környezetvédelmi támogatásra⁽²⁴⁾. Az iránymutatás azon ágazatokra is vonatkozik, amelyekről külön közösségi, állami támogatásra vonatkozó szabályok rendelkeznek (acélfeldolgozás, hajógyártás, gépjárműipar, szintetikus szálak, szállítás, szén, mezőgazdaság és halászat), kivéve ha e különös szabályok másképp rendelkeznek.
- (60) Ez az iránymutatás nem érinti a környezetbarát termékek és a kevesebb természeti erőforrás igénybevételével üzemeltetendő gépek, illetve szállítási eszközök tervezését és gyártását, illetve az erőművekben vagy más termelési egységekben a biztonság vagy a higiénia javítására irányuló intézkedéseket.
- (61) Az iránymutatást, különösen a mezőgazdaság és a halászat esetében, a mezőgazdasági termékek feldolgozásával és forgalmazásával foglalkozó vállalkozásoknak nyújtott környezetvédelmi célú támogatásra kell alkalmazni. A halászati termékek feldolgozása és értékesítése terén működő vállalkozások esetében, amennyiben a támogatás az Európai Halászati Alapról szóló, 2006. július 27-i 1198/2006/EK tanácsi rendelet⁽²⁵⁾ szerinti támogatható kiadásokra irányul, a megengedett maximális támogatási ráta az ebben az iránymutatásban szereplő és a rendeletben szereplő ráta közül a magasabbik. Az elsődleges mezőgazdasági termelés terén az iránymutatás csak azokat az intézkedéseket érinti, amelyek még nem tartoznak a 2007–2013 közötti időszakot illető, az agrár- és erdészeti ágazatban nyújtott állami támogatásokról szóló közösségi iránymutatások⁽²⁶⁾ hatálya alá, a halászat és az akvakultúra elsődleges termelése terén csak olyan intézkedésekre vonatkoznak, amelyekre vonatkozóan még nincsenek a környezetvédelmi támogatáshoz kapcsolódó speciális rendelkezések.
- (62) Ezen iránymutatás nem terjed ki a levegőhöz, a közutakhoz, a vasúthoz, a belföldi víziutakhoz és a tengeri szállítási infrastruktúrához kapcsolódó környezetvédelmi intézkedések finanszírozására, ideértve a transzeurópai közlekedési hálózat fejlesztésére vonatkozó közösségi iránymutatásokról szóló, 1996. július 23-i 1692/96/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvben⁽²⁷⁾ meghatározott bármely közös érdekű projektet.
- (63) A környezetvédelem területével kapcsolatos kutatáshoz, fejlesztéshez és innovációhoz nyújtott állami támogatás a

kutatáshoz, fejlesztéshez és innovációhoz nyújtott állami támogatások közösségi keretrendszerében⁽²⁸⁾ meghatározott szabályok hatálya alá tartozik. Ugyanakkor az öko-innováció piaci terjesztésének szakasza (öko-innovációs eszköz vásárlása) ezen iránymutatás körébe tartozik.

- (64) A környezettel kapcsolatos képzési tevékenységhez nyújtott támogatás jellemzői nem indokolnak az ilyen támogatással kapcsolatban külön szabályokat a képzési tevékenységhez nyújtott támogatásról szóló általános szabályokon túl, és ezért a Bizottság azt az EK-Szerződés 87. és 88. cikkének a képzési támogatásokra való alkalmazásáról szóló, 2001. január 12-i 68/2001/EK bizottsági rendelettel⁽²⁹⁾ összhangban vizsgálja.
- (65) A tanácsadási szolgáltatások nagy mértékben segíthetik a kis- és középvállalkozásokat abban, hogy haladást érjenek el a környezetvédelem terén. E szolgáltatások segítségével környezetvédelmi auditok hajthatók végre, felmérhetők a környezetbarát befektetésből a vállalkozás számára származó gazdasági előnyök, ami arra ösztönözheti a vállalkozásokat, hogy ténylegesen beruházzanak a környezetvédelembe. A kis- és középvállalkozásoknak a környezetvédelemmel kapcsolatos tanácsadási/konzultatív szolgáltatások igénybevételéhez az EK-Szerződés 87. és 88. cikkének a kis- és középvállalkozásoknak nyújtott állami támogatásokra történő alkalmazásáról szóló, 2001. január 12-i 70/2001/EK bizottsági rendelet⁽³⁰⁾ alapján nyújtható támogatás.
- (66) Ez az iránymutatás nem vonatkozik az átállási költségekhez kapcsolódó állami támogatás elemzésének módszertanáról szóló bizottsági közleményben meghatározott átállási költségekre⁽³¹⁾.
- (67) Ezenkívül, amennyiben a 3.1.5. szakaszban az energiatákarékokkal kapcsolatban ismertetett rendelkezések nem alkalmazhatók, ez az iránymutatás nem vonatkozik a távfűtéssel összefüggő infrastruktúrába történő befektetéshez nyújtott állami támogatásra, amelynek értékelése az EK-Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének c) pontja alapján történik.
- (68) Előfordulhat, hogy egyes tagállamokban a társaságoknak környezeti adót kell fizetniük, miközben az értékesíthető engedélyek rendszerében is részt vesznek. A Bizottságnak még nincs elegendő tapasztalata ahhoz, hogy értékelhesse, mennyire összeegyeztethető ilyen esetekben a környezeti adók csökkentése. Ebből kifolyólag még túl korai lenne erről általános iránymutatást nyújtania. Ehelyett az ilyen esetek értékelésére, amennyiben azok az EK-Szerződés 87. cikke (1) bekezdése szerinti állami támogatásnak minősülnek, az EK-Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének c) pontja alapján kerül sor.

⁽²⁸⁾ HL C 323., 2006.12.30., 1. o.

⁽²⁹⁾ HL L 10., 2001.1.13., 20. o. A legutóbb az 1976/2006/EK rendelettel módosított rendelet (HL L 368., 2006.12.23., 85. o.) A képzési támogatásra vonatkozó új csoportmentesítési rendelet elfogadását követően az új rendeletet kell alkalmazni.

⁽³⁰⁾ HL L 10., 2001.1.13., 33. o. A legutóbb az 1976/2006/EK rendelettel módosított rendelet. Ha a kis- és középvállalkozásoknak nyújtott támogatásra vonatkozó új csoportmentesítési rendelet elfogadásra kerül, az új rendeletet kell alkalmazni.

⁽³¹⁾ A Bizottság 2001. július 26-án fogadta el, a tagállamokat a 2001. augusztus 6-i SG(2001) D/290869 sz. levélben értesítette.

⁽²⁴⁾ Az iránymutatás nem tárgyalja az állami támogatás fogalmát, amely az EK-Szerződés 87. cikkének (1) bekezdéséből, valamint az Európai Közösségek Európai Bíróságának ítélezési gyakorlatából származik.

⁽²⁵⁾ HL L 223., 2006.8.15., 1. o.

⁽²⁶⁾ HL C 319., 2006.12.27., 1. o.

⁽²⁷⁾ HL L 228., 1996.9.9., 1. o. A legutóbb az 1791/2006/EK tanácsi rendelettel módosított határozat (HL L 363., 2006.12.20., 1. o.)

(69) Végül pedig a fosszilis tüzelésű erőművek, vagy a széndioxid elkülönítésére, szállítására és tárolására alkalmas más ipari létesítmények, vagy a széndioxid-elkülönítési és -tárolási lánc egyedi elemeinek támogatására irányuló néhány tagállami intézkedés állami támogatást képezhet, a hiányzó tapasztalatok miatt azonban még túl korai lenne az ilyen támogatás engedélyezésére vonatkozó iránymutatás kidolgozása. Tekintettel e technológia azon stratégiai fontosságára, amelyet a Közösségek energiaellátásának biztonságában, az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentésében, valamint abban a hosszú távú célkitűzés elérésében tölt be, amely szerint az éghajlatváltozást az iparosítás előtti időszakhoz képest legfeljebb 2 °C-ban kívánja korlátozni, valamint tekintve a Bizottság azon elkötelezettségét, amely szerint támogatni kívánja az ipari méretű bemutató erőművek 2015-ig történő felépítését, amennyiben azok környezetvédelmi szempontból biztonságosak és hozzájárulnak a környezet védelméhez, a Bizottságnak az ilyen projektekre nyújtott állami támogatásokhoz való hozzáállása általában pozitív lesz ⁽³²⁾. A projekteket a Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének c) pontja szerint lehetne értékelni, illetve azok fontos közös érdekű európai projektekként támogathatóak lennének a Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének b) pontjában és a jelen iránymutatás 147. pontjában foglalt feltételek alapján.

2.2. Fogalommeghatározások

(70) Ezen iránymutatás alkalmazásában:

- 1) *környezetvédelem*: minden olyan intézkedés, amely fizikai környezetünknek vagy természeti erőforrásainknak a kedvezményezett saját tevékenységei által történő károsodását hivatott felszámolni vagy megakadályozni, az ilyen károsodás kockázatának csökkentése, illetve a természeti erőforrások hatékonyabb felhasználásának eredményezése céljából, beleértve az energiatakarékossági intézkedéseket és a megújuló energiaforrások használatát is ⁽³³⁾;
- 2) *energiatakarékossági intézkedés*: minden olyan intézkedés, amelynek révén a vállalkozások csökkenteni tudják különösen a termelési folyamatban felhasznált energia mennyiségét;
- 3) *közösségi szabvány*:
 - i) olyan kötelező közösségi szabvány, amely környezeti mutatókra ír elő a vállalkozások által elérendő szinteket ⁽³⁴⁾, vagy
 - ii) a 2008/1/EK irányelv szerinti, az irányelv 17. cikkének (2) bekezdése alapján a Bizottság által közzétett legújabb információkban kifejtett, az elérhető legjobb technikák használatára vonatkozó kötelezettség;

⁽³²⁾ Lásd a Bizottságnak a széndioxid geológiai tárolásáról szóló európai parlamenti és tanácsi irányelvre vonatkozó javaslatát, COM(2008) 18 végleges.

⁽³³⁾ Lásd különösen a hatodik környezetvédelmi cselekvési programot.

⁽³⁴⁾ Következésképpen nem tekintendők „közösségi szabványoknak” az olyan közösségi szinten előírt szabványok vagy célok, amelyek a tagállamokra kötelezőek, azonban az egyes vállalkozásokra nem.

4) *ökoinnováció*: az innováció minden olyan formája, amely a környezetvédelem jelentős fejlesztését eredményezi vagy arra törekszik. Az ököinnováció új termelési eljárásokat, új termékeket, illetve szolgáltatásokat, új irányítási és üzleti módszereket foglal magában, amelyeknek az alkalmazása, illetve végrehajtása valószínűleg megakadályozza vagy jelentősen csökkenti a környezetet érintő kockázatokat, a szennyezést és az erőforrások felhasználásának egyéb negatív hatásait a kapcsolódó tevékenységek életciklusa során;

Az alábbiak nem tekintendők innovációnak:

- i) a kisebb változtatások vagy fejlesztések,
 - ii) a termelési vagy szolgáltatási képességek növelése olyan gyártási vagy logisztikai rendszerek hozzáadása által, amelyek nagyban hasonlítanak a már használatban lévőkhöz,
 - iii) az üzleti gyakorlatokban, a munkahelyi szervezetben vagy külső kapcsolatokban eszközölt olyan változtatások, amelyek a vállalkozáson belül már alkalmazott szervezési módszereken alapulnak,
 - iv) a vezetési stratégia megváltozása,
 - v) az összeolvadások és felvásárlások,
 - vi) eljárás alkalmazásának beszüntetése,
 - vii) egyszerű tőkepótlás vagy tőkenövelés,
 - viii) a kizárólag az értékesítési árak megváltozásából adódó változások, az egyedi igényekhez igazítás, a rendes szezonális és ciklikus változások,
 - ix) az új vagy jelentősen továbbfejlesztett termékekkel folytatott kereskedelem.
- 5) *megújuló energiaforrások*: az alábbi megújuló, nem fosszilis energiaforrások: szélenergia, napenergia, geotermikus energia, hullámenergia, árapály-energia, vízi erőművek, közvetlen biomasz-égetés, hulladéklerakó-gáz, a szennyvíztisztító telepekről származó gáz és biogázok;
 - 6) *biomassza*: mezőgazdaságból, erdőszetből és a kapcsolódó iparágakból származó termékek, hulladékok és maradványok (beleértve a növényi és állati eredetű anyagokat) biológiailag lebontható frakciója, valamint az ipari és települési hulladék biológiailag lebontható frakciója;
 - 7) *bioüzemanyagok*: biomaszából készített folyékony vagy gáz halmazállapotú jármű-üzemanyagok;
 - 8) *fenntartható bioüzemanyagok*: olyan bioüzemanyagok, amelyek megfelelnek a megújuló forrásokból előállított energia támogatásáról szóló európai parlamenti és tanácsi irányelvre vonatkozó javaslat 15. cikkében rögzített fenntarthatósági kritériumoknak ⁽³⁵⁾;

⁽³⁵⁾ COM(2008) 19 végleges. Amint az irányelvet elfogadja az Európai Parlament és a Tanács, a Bizottság alkalmazni fogja a fenntarthatósági kritériumokat a végleges szövegben.

- 9) *megújuló energiaforrásokból származó energiatermelés*: csak megújuló energiaforrásokat felhasználó üzemek általi energiatermelés, valamint hagyományos energiaforrásokat is alkalmazó vegyes üzemekben az energiaérték szempontjából megújuló energiaforrásokból nyert energiárész. Ide értendő a tárolórendszerek feltöltésére használt megújuló villamos energia, a tárolórendszerek eredményeként nyert villamos energia kivételével;
- 10) *kapcsolt energiatermelés*: egyetlen folyamat során egyszerre termelt hőenergia és villamos és/vagy mozgási energia;
- 11) *nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelés*: a 2004/8/EK irányelv III. mellékletében meghatározott követelményeknek megfelelő, valamint a 2004/8/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv alkalmazásában a külön hő- és villamosenergia-termelésre vonatkozó egységes hatásfok-referenciaértékek megállapításáról szóló, 2006. december 21-i 2007/74/EC bizottsági határozatban meghatározott egységes hatásfok-referenciaértékeket teljesítő energiatermelés ⁽³⁶⁾;
- 12) *távfűtés*: központi forrásból szállító- és elosztóhálózaton keresztül több épületbe eljuttatott, gőz vagy forró víz formájában fűtés céljából megvalósuló hőszolgáltatás;
- 13) *energiahatékony távfűtés*: olyan távfűtés, amely az energia-előállítás szempontjából kielégíti a nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelés kritériumait, vagy hőkazánok esetében teljesíti a 2007/74/EK bizottsági határozatban a külön hőtermelésre meghatározott referenciaértékeket;
- 14) *környezeti adó*: olyan adó, amelynek tárgya olyan tevékenység, amely egyértelműen káros hatással van a környezetre, illetve amelynek célja bizonyos tevékenységek, áruk vagy szolgáltatások megadóztatása a környezetvédelmi költségeknek az árba történő beépítése és/vagy annak érdekében, hogy a termelőket és fogyasztókat olyan tevékenységek felé irányítsák, amelyek jobban tekintettel vannak a környezetre;
- 15) *közösségi minimum-adómérték*: a közösségi jogszabályokban előírt minimum-adómérték. Az energiatermékek és a villamos energia tekintetében az energiatermékek és a villamos energia közösségi adóztatási keretének átszervezéséről szóló, 2003. október 27-i 2003/96/EK tanácsi irányelv ⁽³⁷⁾ I. mellékletében előírt minimum-adómérték a közösségi minimum- adómérték;
- 16) *kis- és középvállalkozások* (a továbbiakban: kkv-k), *kisvállalkozások és középvállalkozások* (vagy vállalkozások): a 70/2001/EK rendelet vagy az e rendelet helyébe lépő bármely rendelet szerinti e vállalkozások;
- 17) *nagyvállalkozások*: a kis- és középvállalkozások fogalom-meghatározásába nem tartozó vállalkozások;
- 18) *támogatás*: minden olyan intézkedés, amely megfelel az EK-Szerződés 87. cikkének (1) bekezdésében meghatározott valamennyi kritériumnak;
- 19) *támogatási intenzitás*: a támogatás bruttó összege a projekt támogatható költségeinek százalékában kifejezve. Valamennyi használt értéket az adók vagy egyéb illetékek levonása előtt kell figyelembe venni. Abban az esetben, ha a támogatást valamely, a vissza nem térítendő támogatáson kívüli formában nyújtják, a támogatás összegének a támogatástartalmat kell tekinteni. A több részletben kifizetett támogatást az odaítélés időpontjában való értékén kell kiszámítani. A leszámlálás céljára és egy kedvezményes hitel esetében a támogatás összegének kiszámítására használt kamatlábnak a támogatás odaítélésekor érvényes referencia-kamatlábát kell tekinteni. A támogatási intenzitást kedvezményezettenként számítják ki;
- 20) *működési előnyök*: a támogatható költségek kiszámításának szempontjából különösen az olyan költségmegtakarítás és kiegészítő termelés, amely közvetlenül kapcsolódik a környezetvédelmi többletberuházáshoz, valamint – adott esetben – az olyan előnyök, amelyek más támogatási intézkedésekből származnak, függetlenül attól, hogy az állami támogatás vagy sem (ugyanazon támogatható költségekhez megítélt működési támogatás, szabályozott árakkal történő kötelező átvétel és egyéb támogatási intézkedések). Ezzel szemben az európai kereskedelmi rendszer alapján kiadott értékesíthető engedélyeknek a vállalkozás általi értékesítéséből származó jövedelme nem tekinthető működési előnynek;
- 21) *működési költségek*: a támogatható költségek kiszámításának szempontjából különösen az olyan termelési többletköltségek, amelyek a környezetvédelmi többletberuházásból erednek;
- 22) *tárgyi eszközök*: a támogatható költségek kiszámításának szempontjából a környezetvédelmi célok eléréséhez elengedhetetlenül szükséges földterületekbe történő beruházások, a szennyezés és a zavaró tényezők csökkentésének vagy megszüntetésének céljával épületekbe, növényzetbe és berendezésekbe történő, valamint olyan beruházások, amelyek a környezetvédelmi szempontokhoz igazodó termelési módszerekre irányulnak;
- 23) *immateriális javak*: a támogatható költségek kiszámításának szempontjából, működési engedélyek vagy szabadalmazott és nem szabadalmazott know-how beszerzése révén a technológiaátadás tekintetében keletkező kiadások, a következő feltételek teljesülése esetén:

⁽³⁶⁾ HL L 32., 2007.2.6., 183. o.

⁽³⁷⁾ HL L 283., 2003.10.31., 51. o. A legutóbb a 2004/75/EK irányelvvel (HL L 157., 2004.4.30., 100. o.) módosított irányelv.

i) azoknak értékcsökkenéssel leírhatónak kell lenniük;

- ii) a megvásárlásuknak piaci alapon kell történnie, egy olyan vállalkozástól, amelyben az eszköz beszerzője nem rendelkezik közvetlen vagy közvetett befolyással;
- iii) az eszközt fel kell venni a vállalkozás eszközei közé, és a támogatás kedvezményezettjének vállalkozásánál kell maradnia és azt legalább öt évig kell használni. Ezt a kitételeket nem kell alkalmazni, ha az immateriális eszköz műszakilag elavult. Ha az eszközt az említett öt év alatt értékesítik, az eladásból származó jövedelmet le kell vonni a támogatható költségekből, és a támogatás egy részét vagy teljes összegét adott esetben vissza kell fizetni;

24) *a költségek internalizálása*: a környezetvédelemmel összefüggő kiadásoknak a szennyező vállalkozások termelési költségei közé való beszámítása;

25) *a szennyező fizet elv*: a környezetszennyezés kezelésére hozott intézkedések költségeinek a szennyezés okozóját kell terhelnie, amennyiben a szennyezést okozó személy azonosítható, vagy a közösségi jog illetve nemzeti jogszabályok alapján felelősségre vonható, vagy követelhetők tőle a szennyeződésmegelőzés költségei. E vonatkozásban a szennyezés a szennyező által a környezetet közvetlenül vagy közvetve okozott szennyezés, illetve a fizikai környezet vagy természeti erőforrások károsításához vezető feltételek megteremtése ⁽³⁸⁾;

26) *szennyező*: az a személy, aki közvetve vagy közvetlenül károsítja a környezetet, illetve ilyen károsítást eredményező feltételeket teremt ⁽³⁹⁾;

27) *szennyezett terület*: olyan terület, amelyen a veszélyes anyagok ember által okozott előfordulása olyan szintű, amely jelentős kockázatot jelent az emberi egészségre vagy a környezetre, figyelembe véve a terület jelenlegi és jövőbeni hasznosítását.

3. A TÁMOGATÁS ÖSSZEEGYEZTETHETŐSÉGE AZ EK-SZERZŐDÉS 87. CIKKÉNEK (3) BEKEZDÉSE SZERINT

3.1. A támogatás összeegyeztethetősége az EK-Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének c) pontja szerint

- (71) A környezetvédelem tekintetében nyújtott állami támogatás az EK-Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének c) pontja szerinti, a közös piaccal összeegyeztethető támogatás, ha – a fent megállapított mérlegelési teszt alapján – fokozott

környezetvédelmi tevékenységeket eredményez anélkül, hogy a közös érdekek ellentétes mértékben hátrányosan befolyásolná a kereskedelmi feltételeket. E tekintetben a támogatási programokat ésszerű határidőkhöz kell kötni, a tagállamok azon jogának megsértése nélkül, miszerint a bizottsági határozatban megszabott határidő elteltével újra bejelenthetik a támogatási intézkedést. A tagállamok a támogatási intézkedésekről szóló bejelentéseket a támogatás ösztönző hatását bemutató hasonló, múltbéli támogatási intézkedések szigorú értékelésével támaszthatják alá.

- (72) Az 73–146. pontban ismertetett intézkedések az EK-Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének c) pontja szerinti, összeegyeztethető támogatásnak tekinthetők.

3.1.1. *A közösségi szabványokat meghaladó vagy közösségi szabványok hiányában a környezetvédelmet javító vállalkozásoknak nyújtott támogatás*

- (73) A vállalkozások számára a közösségi szabványokat meghaladó vagy közösségi szabványok hiányában a környezetvédelem javítását lehetővé tevő beruházási támogatást az EK-Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének c) pontja szerinti, a közös piaccal összeegyeztethető támogatásnak kell tekinteni, a 74–84. pontban és a 3.2. szakaszban megállapított feltételek teljesülése esetén.

- (74) A támogatott beruházás megfelel a következő feltételek egyikének:

a) a beruházás lehetővé teszi a kedvezményezett számára, hogy az alkalmazandó közösségi szabványok túlteljesítése révén növelje a tevékenységeiből származó környezetvédelmi szintet, a közösségi szabványoknál szigorúbb kötelező nemzeti szabványok meglététől függetlenül;

b) a beruházás lehetővé teszi a kedvezményezett számára, hogy közösségi szabványok hiányában emelje a tevékenységeiből származó környezetvédelmi szintet.

- (75) Nem nyújtható támogatás, ha a fejlesztések a már elfogadott, de még nem hatályos közösségi szabványokkal hozták összhangba a vállalkozásokat ⁽⁴⁰⁾.

Támogatási intenzitás

- (76) A támogatási intenzitás nem haladhatja meg a 80–84. pontban meghatározott támogatható beruházási költségek 50 %-át.

⁽³⁸⁾ A környezeti ügyekkel kapcsolatos hatósági költségfelosztásról és intézkedésekről szóló, 1975. márciusi 3-i tanácsi ajánlás (HL L 194., 1975.7.25., 1. o.).

⁽³⁹⁾ A környezeti ügyekkel kapcsolatos hatósági költségfelosztásról és intézkedésekről szóló, 1975. március 3-i ajánlás.

⁽⁴⁰⁾ Azonban az új szabványokhoz történő korai igazodás és új szállító járművek beszerzése céljából a 3.1.3. és a 3.1.2. szakaszban kifejtett feltételek értelmében lehetséges van erre a támogatásra.

(77) Ha a beruházási támogatást valódi versenyt biztosító pályáztatási eljárás keretében, világos, átlátható és hátrányos megkülönböztetéstől mentes kritériumok alapján ítélik oda, ezzel eredményesen biztosítva, hogy a támogatás a környezetvédelmi előny eléréséhez szükséges minimális szintre korlátozódik, a támogatás intenzitása elérheti a 80–84. pontban meghatározott támogatható beruházási költségek 100 %-át. A versenyt biztosító pályázati eljárás nem lehet hátrányosan megkülönböztető, és elegendő számú vállalkozás részvételét kell biztosítania. Továbbá a versenyt biztosító pályázati eljárás költségvetését kötelező érvényű korlátnak kell tekinteni, abban az értelemben, hogy nem minden résztvevő kaphat támogatást. Végül pedig a támogatást a pályázó által benyújtott első ajánlat alapján kell odaítélni, ezzel kizárva az utólagos tárgyalás lehetőségét.

(78) Ha a beruházás ökoinnovációs eszköz megvásárlását vagy ökoinnovációs projekt indítását érinti, a támogatási intenzitás 10 százalékponttal növelhető, amennyiben teljesülnek az alábbi feltételek.

- a) az ökoinnovációs eszköznek vagy projektnek újnak vagy az iparágában legkorszerűbbnek tekintett közösségi szintnél jelentős mértékben jobbnak kell lennie. Az újdonságot a tagállamok például az innováció, valamint a bevezetés és elterjesztés piaci viszonyainak pontos leírása alapján igazolhatják, összevetve az ugyanazon iparágban tevékenykedő más vállalkozások által általában alkalmazott legkorszerűbb folyamatokkal vagy szervezési technikákkal.
- b) a várt környezeti előnyök jelentős mértékben meghaladják az összehasonlítható tevékenységek terén a legkorszerűbb technológiák általános fejlődéséből származó javulást ⁽⁴¹⁾.
- c) ezen eszközök vagy projektek innovációs jellege – technológiai, piaci vagy pénzügyi tekintetben – egyértelműen kockázatot hordoz magában, amely a hasonló nem innovációs eszközöknek vagy projekteknek általában tulajdonított kockázatnál magasabb. Ez a kockázat a tagállamoknál például a következőkben jelenik

⁽⁴¹⁾ Ha a 78. pont b) alpontjának értékelésekor mennyiségi paraméterek alkalmazhatók az ökoinnovációs tevékenységek szabványos, nem innovatív tevékenységekkel való összehasonlítására, a „jelentős mértékben meghaladják” azt jelenti, hogy az ökoinnovációs tevékenységektől elvárt marginális javulás – a csökkent környezeti kockázat vagy szennyezés, vagy az energia- vagy erőforrás-felhasználás nagyobb hatékonysága tekintetében – legalább kétszer akkora, mint a hasonló jellegű, nem innovatív tevékenységek általános fejlődésétől elvárt marginális javulás.

Amennyiben a javasolt megközelítés valamely esetben nem alkalmazható, vagy a számszerű összehasonlítás elvégzése nem lehetséges, az állami támogatásra irányuló kérelemnek tartalmaznia kell az e szempont értékeléséhez használt módszer részletes leírását, ami biztosítja, hogy a javasolt módszernek megfelelő szabványt használják fel.

meg: az üzleti forgalomhoz viszonyított költségek, a kidolgozáshoz szükséges idő, az ökoinnovációból várt haszon a költségekkel összevetve, a megíúsulás valószínűsége.

- (79) Ha a közösségi szabványokat túlteljesítő – vagy ilyen közösségi szabványok hiányában a környezetvédelem szintjét növelő – vállalkozásoknak fenntartott beruházási támogatást kkv-nak nyújtják, a támogatási intenzitás az alábbi táblázatnak megfelelően 10 százalékponttal növelhető a középvállalkozások, 20 százalékponttal pedig a kisvállalkozások tekintetében.

	A közösségi szabványokat túlteljesítő vállalkozások részére vagy közösségi szabványok hiányában a környezetvédelem szintjének javítására nyújtott támogatás támogatási intenzitása az ökoinnovációt kivéve	A közösségi szabványokat túlteljesítő vállalkozások részére vagy közösségi szabványok hiányában a környezetvédelem szintjének javítására nyújtott támogatás támogatási intenzitása az ökoinnováció terén
Kisvállalkozások	70 %	80 %
Középvállalkozások	60 %	70 %
Nagyvállalkozások	50 %	60 %

Támogatható költségek kiszámításának módszertana

- (80) A támogatható költségeket a közösségi szabványok által megkívántnál magasabb szintű környezetvédelem eléréséhez szükséges beruházási többletköltségekre kell korlátozni. Kiszámításuk két lépésben történik: először is meg kell állapítani a környezetvédelemhez közvetlenül kapcsolódó beruházás költségét, ha alkalmazható, az alternatív helyzetre (ellenkező esetre) való hivatkozással. Másodszor le kell vonni a működési előnyöket, és hozzá kell adni a működési költségeket.

- (81) A beruházás azon részének azonosítása, amely közvetlenül kapcsolódik a környezetvédelemhez

- a) ha a környezetvédelemben való beruházás költsége egyértelműen azonosítható az összes beruházási költségen belül, ez a pontos, környezetvédelemhez kapcsolódó költség jelenti a támogatható költségeket ⁽⁴²⁾.
- b) minden más esetben úgy kell megállapítani a beruházás többletköltségeit, hogy a beruházást össze kell hasonlítani a beruházási támogatás nélküli alternatív helyzettel. Az alternatív helyzet egy műszaki szempontból hasonló, alacsonyabb környezetvédelmi szintet képviselő beruházás (amely megfelel a kötelező közösségi szabványoknak, ha vannak ilyenek), amely hitelt érdemlően megvalósítható lenne támogatás nélkül (a továbbiakban: referencia-beruházás). A műszaki szempontból hasonló beruházás olyan beruházást jelent, amelynek azonos a termelő kapacitása és emellett minden egyéb műszaki jellemzője is (kivéve azokat, amelyek közvetlenül a környezetvédelmi célú többletberuházáshoz kapcsolódnak). Az ilyen referencia-beruházásnak továbbá üzleti értelemben hitelt érdemlő alternatívát kell jelentenie az értékelés tárgyát képező beruházáshoz képest.

⁽⁴²⁾ Ez lehet a helyzet például egy meglévő termelési folyamat fejlesztésekor, ha pontosan azonosíthatók azok a részek, amelyek javítják a környezeti teljesítményt.

(82) Működési előnyök/költségek azonosítása: kivéve, ha e fejezet másképp nem rendelkezik, a támogatható költségeket a beruházás első öt éve alatt keletkező, a környezetvédelmi többletberuházásokkal kapcsolatos működési előnyök és működési költségek figyelmen kívül hagyásával kell kiszámítani. Ez azt jelenti, hogy e működési előnyöket le kell vonni, a működési költségeket pedig hozzá lehet adni a beruházási többletköltséghez.

(83) A támogatható beruházás a tárgyi eszközökbe és/vagy immateriális eszközökbe való befektetés formájában is megvalósulhat.

(84) A közösségi szabványoknál magasabb szintű környezetvédelem elérésére irányuló beruházások esetében a következőképpen kell megválasztani az alternatív helyzetet:

a) **ha a vállalkozás közösségi szabványok hiányában elfogadott nemzeti szabványokhoz igazodik**, a támogatható költségek a nemzeti szabványokban előírt környezetvédelmi szint megvalósításához szükséges beruházási többletköltségeket foglalják magukban;

b) **ha a vállalkozás olyan nemzeti szabványokhoz igazodik vagy olyanokat teljesít túl, amelyek szigorúbbak a közösségi szabványoknál, vagy meghaladja a közösségi szabványok szintjét**, a támogatható költségek a közösségi szabványok által előírt szintnél magasabb szintű környezetvédelem megvalósításához szükséges beruházási többletköltségeket foglalják magukban. A közösségi szabványok által előírt szintű védelem megvalósításához szükséges beruházások költségei nem számolhatók el;

c) **szabványok hiányában** a támogatható költségek az ahhoz szükséges beruházási költségeket jelentik, hogy magasabb szintű környezetvédelmet valósítsanak meg annál, mint amit környezetvédelmi támogatás hiányában az érintett vállalkozás vagy vállalkozások elérnének.

3.1.2. *A közösségi szabványokat meghaladó vagy közösségi szabványok hiányában a környezetvédelem szintjét növelő új szállítóeszközök vásárlásának támogatása*

(85) A 73–84. pontban meghatározott általános szabályok, ideértve a támogatási intenzitásokat és a támogatható költségeket, a közösségi szabványokat meghaladó vagy közösségi szabványok hiányában a környezetvédelem szintjét növelő, a szállítási ágazatban működő vállalkozásoknak nyújtott támogatásokra vonatkoznak. A 75. ponttól eltérően az elfogadott közösségi szabványoknak megfelelő új közúti, vasúti, belső víziutakon és tengeren történő szállítást szolgáló új járművek vásárlásához nyújtott támogatás engedélyezhető a szabványok hatályba lépéséig és abban az esetben,

ha a kötelezővé váló új közösségi szabványok nem bírnak visszamenőleges hatállyal a már megvásárolt járművek tekintetében.

(86) A szállítási ágazatban a környezetvédelmi célú visszamenőleges műveletek esetében – a támogatható költség a támogatható költségek kiszámítására a 80–84. pontban ismertetett módszernek megfelelően – a teljes nettó költség, amennyiben a meglévő szállítási eszközöket a szállítási eszköz forgalomba helyezésekor még nem a hatályos környezetvédelmi szabványoknak megfelelően korszerűsítették, vagy ha a meglévő szállítási eszközökre nem vonatkoznak környezetvédelmi szabványok.

3.1.3. *A jövőbeni közösségi szabványokhoz idő előtt történő alkalmazkodáshoz nyújtott támogatás*

(87) Azt a támogatást, amely lehetővé teszi a környezetvédelmet javító új, de még nem hatályos közösségi szabványok betartását, az EK-Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének c) pontja szerinti, a közös piaccal összeegyeztethető támogatásnak kell tekinteni, amennyiben a közösségi szabványokat már elfogadták, feltéve hogy a beruházást a szabványok hatályba lépése előtt legalább egy évvel végrehajtják és befejezik.

Támogatási intenzitás

(88) A maximális támogatási intenzitás a kisvállalkozások esetében 25 %, középvállalkozások esetében 20 %, nagyvállalkozások esetében pedig 15 %, amennyiben a végrehajtás és a befejezés az átültetésre vagy a hatálybalépésre meghatározott kötelező határidőnél több mint három évvel korábban történik. Kisvállalkozások esetében 20 %, középvállalkozások esetében 15 %, nagyvállalkozások esetében pedig 10 % a támogatási intenzitás, amennyiben a végrehajtás és a befejezés 1–3 évvel az átültetésre vagy a hatálybalépésre meghatározott kötelező határidő előtt történik.

	A jövőbeni közösségi szabványokhoz idő előtt történő alkalmazkodáshoz nyújtott támogatás, amelynek során az átültetés és a befejezés a következő időpontokban történik:	
	A szabvány hatályba lépése előtt több mint három évvel	A szabvány hatályba lépése előtt 1–3 évvel
Kisvállalkozások	25 %	20 %
Középvállalkozások	20 %	15 %
Nagyvállalkozások	15 %	10 %

Támogatható költségek

(89) A támogatható költségek csak a közösségi szabvány hatálybalépése előtti környezetvédelem szintjét javító, a közösségi szabvány által előírt szintű környezetvédelem megvalósításához szükséges beruházási többletköltségekre korlátozódhatnak.

(90) A támogatható költségeket e beruházás első öt éve alatt keletkezett működési előnyök és működési költségek figyelmen kívül hagyásával kell kiszámítani, a 81., 82. és 83. pontban foglaltak szerint.

3.1.4. Környezeti tanulmányokhoz nyújtott támogatás

- (91) A vállalkozások részére olyan tanulmányok céljára nyújtott támogatást, amelyek közvetlenül kapcsolódnak a szabványok megvalósításához a 3.1.1. szakaszban meghatározott feltételek szerint, az energiamegtakarításhoz a 3.1.5. szakaszban meghatározott feltételek szerint, a megújuló energia előállításához a 3.1.6. szakaszban meghatározott feltételek szerint, az EK-Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének c) pontja szerinti, a közös piaccal összeegyeztethető támogatásnak kell tekinteni, amennyiben teljesülnek az ebben a fejezetben meghatározott feltételek. Ez vonatkozik azokra az esetekre is, amikor az előkészítő tanulmány eredményeit követően nem kerül sor a vizsgálat tárgyát képező beruházás megvalósítására.
- (92) A támogatási intenzitás nem haladhatja meg a tanulmány költségeinek 50 %-át.
- (93) Amennyiben a tanulmány valamely kis- és középvállalkozás nevében készül, a támogatási intenzitás 10 százalékponttal növelhető a középvállalkozások, 20 százalékponttal pedig a kisvállalkozások esetében, az alábbi táblázatban foglaltaknak megfelelően.

	Környezeti tanulmányok
Kisvállalkozások	70 %
Középvállalkozások	60 %
Nagyvállalkozások	50 %

3.1.5. Energiatakarékossághoz nyújtott támogatás

- (94) A beruházási és/vagy működési támogatást, amely lehetővé teszi a vállalkozások számára, hogy energiamegtakarítást érjenek el, az EK-Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének c) pontja szerinti, a közös piaccal összeegyeztethető támogatásnak kell tekinteni, feltéve hogy teljesülnek az alábbi feltételek:

3.1.5.1. Beruházási támogatás

Támogatási intenzitás

- (95) A támogatási intenzitás nem haladhatja meg a támogatható beruházási költségek 60 %-át.
- (96) Amennyiben az energiamegtakarításhoz nyújtott beruházási támogatást kis- és középvállalkozásoknak nyújtják, a támogatási intenzitás 10 százalékponttal növelhető a középvállalkozások, 20 százalékponttal pedig a kisvállalkozások tekintetében a következő táblázatnak megfelelően.

	Energiatakarékossághoz nyújtott támogatás
Kisvállalkozások	80 %
Középvállalkozások	70 %
Nagyvállalkozások	60 %

- (97) Ha a beruházási támogatást valódi versenyt biztosító pályázattal eljárás keretében ítélik oda, világos, átlátható és hátrányos megkülönböztetéstől mentes kritériumok alapján, amelyek ténylegesen biztosítják, hogy a támogatás a maximális energiamegtakarítás eléréséhez szükséges minimumra korlátozódik, a támogatás intenzitása elérheti

a 98. pontban meghatározott támogatható beruházási költségek 100 %-át. A versenyt biztosító pályázati eljárásnak a hátrányos megkülönböztetéstől mentesnek kell lennie, és elegendő számú vállalkozás részvételét kell biztosítania. Továbbá a versenyt biztosító pályázati eljárás költségvetését kötelező érvényű korlátnak kell tekinteni, abban az értelemben, hogy nem minden résztvevő kaphat támogatást. Végül pedig a támogatást a pályázó által benyújtott első ajánlat alapján kell odaítélni, ami kizárja az utólagos tárgyalás lehetőségét.

Támogatható költségek

- (98) A támogatható költségek a közösségi szabvány által előírt szintnél magasabb szintű energiamegtakarítás megvalósításához szükséges beruházási többletköltségekre korlátozódnak.

A többletköltségek kiszámításakor figyelembe kell venni az alábbi szabályokat:

- a beruházás azon részének azonosítását, amely közvetlenül kapcsolódik az energiamegtakarításhoz, az ezen iránymutatás 81. és 83. pontjában megállapított szabályokkal összhangban kell elvégezni.
- a közösségi szabványoknál magasabb szintű energiamegtakarítás azonosítását ezen iránymutatás 84. pontjában megállapított szabályokkal összhangban kell elvégezni.
- a működési előnyök/költségek azonosítása: a támogatható költségeket kis- és középvállalkozások esetén az energiamegtakarításra irányuló többletberuházás első három éve, nagyvállalkozások esetén – amennyiben azok nem vesznek részt az EU széndioxid-kibocsátási rendszerében – a beruházás első négy éve, illetve – amennyiben részt vesznek az EU széndioxid-kibocsátási rendszerében – a beruházás első öt éve alatt keletkező működési előnyök és működési költségek figyelmen kívül hagyásával kell kiszámítani. Nagyvállalkozások esetében ez az időszak lecsökkenthető a kérdéses beruházás élettartamának első három évére, amennyiben bizonyítható, hogy a beruházás értékcsökkenési ideje nem haladja meg a három évet.

3.1.5.2. Működési támogatás

- (99) Az energiamegtakarításra irányuló működési támogatás csak akkor nyújtható, ha az alábbi feltételek teljesülnek:
- a támogatás a beruházásból adódó nettó termelési többletköltségek ellentételezésére korlátozódik, figyelembe véve az energiamegtakarításból származó előnyöket⁽⁴³⁾. A működési támogatás összegének kiszámításakor a termelési költségekből le kell vonni az érintett vállalkozás új üzemére nyújtott esetleges beruházási támogatást.

⁽⁴³⁾ A termelési költségeket minden támogatás nélkül kell érteni, amely azonban magában foglalja az elfogadható szintű nyereséget.

b) a támogatás öt évig nyújtható.

- (100) Fokozatosan csökkenő támogatás esetében az első évben a támogatási intenzitás nem haladhatja meg a többletköltségek 100 %-át, az ötödik év végéig azonban lineárisan nullára kell csökkennie. Olyan támogatás esetében, amely nem csökken fokozatosan, a támogatási intenzitás nem haladhatja meg a többletköltségek 50 %-át.

3.1.6. Megújuló energiaforrások tekintetében nyújtott támogatás

- (101) A megújuló forrásokból származó energia támogatására irányuló környezetvédelmi beruházási támogatást és/vagy működési támogatást az EK-Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének c) pontja szerinti, a közös piaccal összeegyeztethető támogatásnak kell tekinteni, amennyiben teljesülnek a 102–111. pontban meghatározott feltételek. Indokolt lehet az állami támogatás, ha nem létezik kötelező közösségi szabvány arra, hogy az egyes vállalkozásoknak az energia mekkora kell megújuló forrásokból nyerniük. Beruházási támogatás és/vagy bioüzemanyagok előállítása tekintetében nyújtott működési támogatás csak a fenntartható bioüzemanyagok esetében engedélyezett.

3.1.6.1. Beruházási támogatás

Támogatási intenzitás

- (102) A támogatási intenzitás nem haladhatja meg a támogatható beruházási költségek 60 %-át.
- (103) Amennyiben a megújuló energiaforrásra irányuló beruházási támogatást kis- és középvállalkozásoknak nyújtják, a támogatási intenzitás 10 százalékponttal növelhető a középvállalkozások, 20 százalékponttal pedig a kisvállalkozások tekintetében, a következő táblázat szerint:

	Támogatási intenzitás megújuló energiaforrások tekintetében
Kisvállalkozások	80 %
Középvállalkozások	70 %
Nagyvállalkozások	60 %

- (104) Ha a beruházási támogatást valódi versenyt biztosító pályáztatási eljárás keretében ítélik oda, világos, átlátható és hátrányos megkülönböztetéstől mentes feltételek alapján, amelyek ténylegesen biztosítják, hogy a támogatás a maximális megújuló energia termeléséhez szükséges minimumra korlátozódik, a támogatás intenzitása elérheti a 105. és 106. pontban meghatározott támogatható beruházási költségek 100 %-át. A versenytárgyalásnak hátrányos megkülönböztetéstől mentesnek kell lennie, és elegendő számú vállalkozás részvételét kell biztosítania. Ezenfelül a versenyt biztosító pályázati eljárás költségvetését kötelező érvényű korlátnak kell tekinteni abban az értelemben, hogy

nem minden résztvevő kaphat támogatást. Végül pedig a támogatást a pályázó által benyújtott első ajánlat alapján kell odaítélni, ami kizárja az utólagos tárgyalás lehetőségét.

Támogatható költségek

- (105) A megújuló energia esetében a támogatható beruházási költségeket azokra a beruházási többletköltségekre kell korlátozni, amelyeket a kedvezményezett visel valamely, az energiatermelési hatékonyságát tekintve azonos kapacitású hagyományos erőműhöz vagy szokványos fűtőrendszerhez képest.

- (106) A támogatható költségeket a megújuló energiaforrásokba történő többletberuházás első öt éve alatt keletkezett működési előnyök és a működési költségek figyelmen kívül hagyásával kell kiszámítani, a 81., 82. és 83. pontban foglaltak szerint.

3.1.6.2. Működési támogatás

- (107) A megújuló energiaforrások termeléséhez nyújtott működési támogatás indokolható abban az esetben, ha célja a megújuló energiaforrásokból történő energiatermelés költségei, valamint a kérdéses energiaforma piaci ára közötti különbség fedezése. Ez érvényes mind a későbbi piaci értékesítésre, mind a vállalkozás saját fogyasztására szánt megújuló energia előállítására.

- (108) A tagállamok az alábbi módon nyújthatanak támogatást megújuló energiaforrásokra.

(109) 1. lehetőség

- a) A tagállamok működési támogatást nyújthatnak a megújuló forrásokból történő energiatermelés költségei – ideértve a környezetvédelmi célú többletberuházások értékcsökkenését is – és az érintett energiaforma piaci ára közötti különbség ellentételezésére. A működési támogatás ebben az esetben az üzemnek a rendes számviteli szabályok értelmében vett teljes értékcsökkenése értékéig nyújtható. Az üzem által ezen felül előállított energia nem támogatható. Mindazonáltal a támogatás magában foglalhatja a beruházás szokásos megtérülését is.

- b) Ha a támogatást az a) pont szerint nyújtják, a működési támogatás összegének megállapításakor az érintett vállalkozás számára az új üzem tekintetében nyújtott minden beruházási támogatást le kell vonni a termelési költségekből. Amikor a tagállamok értesítik a Bizottságot a támogatási programokról, ismertetniük kell a pontos támogatási mechanizmusokat, különösen a támogatás kiszámítására alkalmazott módszereket.

- c) A biomassza – a legtöbb egyéb megújuló energiaforrástól eltérően – viszonylag alacsony beruházási költséget kíván meg, a vele járó működési költségek viszont magasabbak. A Bizottság ezért nyitott a megújuló energia biomasszából történő előállítására irányuló beruházás összegét meghaladó működési támogatásokra, ha a tagállamok bizonyítani tudják, hogy a vállalkozást az üzem értékcsökkenése után terhelő összesített költségek még mindig magasabbak az energia piaci áránál.

(110) **2. lehetőség**

- a) A tagállamok piaci mechanizmusok alkalmazásával – például zöld tanúsítványokkal vagy pályázatokkal – is támogathatják a megújuló energiaforrásokat. E piaci mechanizmusok lehetővé teszik, hogy a megújuló energia valamennyi termelője közvetetten, a hagyományos energia piaci áránál magasabb áron részesedjen az általuk előállított energia tekintetében garantált keresletből származó előnyökből. E zöld tanúsítványok árát nem rögzítik előre, hanem a kereslet és a kínálat függvényében állapítják meg.
- b) Ha e piaci mechanizmusok állami támogatásnak minősülnek, a Bizottság engedélyezheti ezeket abban az esetben, ha a tagállamok bizonyítani tudják, hogy a támogatás elengedhetetlen az érintett megújuló energiaforrás életképességének biztosításához, összességében nem vezet túlkompenzáláshoz és nem tartja vissza a megújuló energia termelőit attól, hogy versenyképesebbé váljanak. A Bizottság tíz évre engedélyezi ezeket a támogatási rendszereket.

(111) **3. lehetőség**

A tagállamok továbbá működési támogatást adhatnak a 100. pontban meghatározott rendelkezések szerint.

3.1.7. *A kapcsolt energiatermelés tekintetében nyújtott támogatás*

- (112) A kapcsolt energiatermelésre vonatkozó környezetvédelmi beruházási támogatást és működési támogatást a Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének c) pontja szerinti, a közös piaccal összeegyeztethető támogatásnak kell tekinteni, feltéve hogy a kapcsoltenergia-termelő egység megfelel a 70. pont (11) bekezdésében a nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelés tekintetében megállapított meghatározásnak, és feltéve hogy a beruházási támogatás esetén:

- a) az új kapcsoltenergia-termelő egység a külön termeléshez képest primerenergia-megtakarítást ér el, a 2004/8/EK irányelvben és a 2007/74/EK határozatban foglaltak alapján;
- b) a meglévő kapcsoltenergia-termelő egység fejlesztése vagy a meglévő villamosenergia-termelő egység kapcsoltenergia-termelő egységgé történő átalakítása az eredeti helyzethez viszonyítva primerenergia-megtakarítást eredményez.

- (113) Működési támogatás nyújtásához a meglévő kapcsoltenergia-termelésnek meg kell felelnie mind a 70. pont (11) bekezdésében a nagy hatásfokú kapcsoltenergia-termelésre vonatkozó meghatározásnak, mind annak a követelménynek, hogy a külön termeléshez képest primerenergia-megtakarítást kell elérnie a 2004/8/EK irányelvben és a 2007/74/EK határozatban foglaltak alapján.

3.1.7.1. *Beruházási támogatás*

Támogatási intenzitás

- (114) A támogatási intenzitás nem haladhatja meg a támogatható költségek 60 %-át.
- (115) Amennyiben a kapcsolt energiatermelésre vonatkozó beruházási támogatást kis- és középvállalkozásoknak nyújtják, a támogatási intenzitás 10 százalékponttal növelhető a középvállalkozások, 20 százalékponttal pedig a kisvállalkozások tekintetében, a következő táblázatnak megfelelően:

	Támogatási intenzitás nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelés tekintetében
Kisvállalkozások	80 %
Középvállalkozások	70 %
Nagyvállalkozások	60 %

- (116) Ha a beruházási támogatást valódi versenyt biztosító pályáztatási eljárás keretében, világos, átlátható és hátrányos megkülönböztetéstől mentes feltételek alapján ítélik oda, amelyek ténylegesen biztosítják, hogy a támogatás a maximális energiamegtakarítás eléréséhez szükséges minimumra korlátozódik, a támogatás intenzitása elérheti a 117. és 118. pontban meghatározott támogatható beruházási költségek 100 %-át. A versenyt biztosító pályázati eljárásnak hátrányos megkülönböztetéstől mentesnek kell lennie, és elegendő számú vállalkozás részvételét kell biztosítani. Továbbá a versenytárgyalási folyamat költségvetését kötelező érvényű korlátnak kell tekinteni abban az értelemben, hogy nem minden résztvevő kaphat támogatást. Végül pedig a támogatást a pályázó által benyújtott első ajánlat alapján kell odaítélni, ami kizárja az utólagos tárgyalás lehetőségét.

Támogatható költségek

- (117) A támogatható költségek a nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelő erőművek létrehozásához szükséges, a referencia-beruházás költségeihez viszonyított beruházási többletköltségekre korlátozódnak.
- (118) A támogatható költségeket a többletberuházás első öt éve alatt keletkezett működési előnyök és működési költségek figyelmen kívül hagyásával kell kiszámítani a 81–83. pontban foglaltak szerint.

3.1.7.2. *Működési támogatás*

- (119) A nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelésre vonatkozó működési támogatás a megújuló energiaforrások tekintetében adható, a 3.1.6.2. szakaszban meghatározott, működési támogatásokra vonatkozó szabályokkal összhangban kell biztosítani:

- a) a köz számára villamos energiát és hőt szolgáltató vállalkozások részére, amennyiben az ilyen villamos energia vagy hő előállítási költsége meghaladja a piaci árat. Annak eldöntésekor, hogy a támogatás szükséges-e, figyelembe kell venni a villamos energia vagy hő termeléséből és értékesítéséből keletkező költségeket és bevételeket;
- b) a villamos energia és hő együttes termelésének ipari felhasználásához, amennyiben bizonyítható, hogy az egységnyi energia az adott technikával történő termelésének költségei meghaladják az egységnyi hagyományos energia piaci árát. A termelési költség magában foglalhatja az erőműbe való beruházás szokásos megtérülését, de a vállalkozás által a hőtermelés tekintetében szerzett minden nyereséget le kell vonni a termelési költségekből.

3.1.8. Energiahatékony távfűtéshez nyújtott támogatás

(120) Az energiahatékony távhőellátó létesítmények támogatására irányuló környezetvédelmi beruházási támogatást ⁽⁴⁴⁾ az EK-Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének c) pontja szerinti, a közös piaccal összeegyeztethető támogatásnak kell tekinteni, amennyiben a kedvezményezett távhőellátó létesítmény primerenergia-megtakarítást ér el és megfelel az energiahatékony távhőellátó rendszerek tekintetében a 70. pont (13) bekezdésében megállapított meghatározásnak, valamint:

- a) a hőtermelés (valamint a kapcsoltenergia-termelés esetében a villamosenergia-termelés is), valamint a hőelosztás együttes üzemeltetése primerenergia-megtakarítást eredményez, vagy
- b) a beruházás célja a hulladékhő távfűtési célokra történő felhasználása és elosztása.

Támogatási intenzitás

(121) A távfűtő létesítményeknek nyújtott támogatás intenzitása nem haladhatja meg a támogatható beruházási költségek 50 %-át. Amennyiben a támogatás kizárólag a távfűtő létesítmények termelési kapacitására irányul, a megújuló energiaforrásokat felhasználó, energiahatékony távfűtő létesítményekre, illetve a kapcsoltenergia-termelésre a 3.1.6., illetve a 3.1.7. szakaszban leírt szabályok vonatkoznak.

(122) Amennyiben az energiahatékony távhőellátásra irányuló beruházási támogatást kis- és középvállalkozásoknak nyújtják, a támogatási intenzitás a következő táblázatnak megfelelően 10 százalékponttal növelhető a középvállalkozások, 20 százalékponttal pedig a kisvállalkozások tekintetében.

	Támogatási intenzitás hagyományos energiaforrásokat felhasználó, energiahatékony távfűtés tekintetében
Kisvállalkozások	70 %
Középvállalkozások	60 %
Nagyvállalkozások	50 %

(123) Ha a beruházási támogatást valódi versenyt biztosító pályázati eljárás keretében, világos, átlátható és hátrányos megkülönböztetéstől mentes feltételek alapján ítélik oda, amelyek ténylegesen biztosítják, hogy a támogatás a maximális energiamegtakarítás eléréséhez szükséges minimumra korlátozódik, a támogatás intenzitása elérheti a 124. és 125. pontban meghatározott támogatható beruházási költségek 100 %-át. A versenyt biztosító pályázati eljárásnak hátrányos megkülönböztetéstől mentesnek kell lennie, és elegendő számú vállalkozás részvételét kell biztosítani. Továbbá a versenyt biztosító pályázati eljárás költségvetését kötelező érvényű korlátnak kell tekinteni abban az értelemben, hogy nem minden résztvevő kaphat támogatást. Végül pedig a támogatást a pályázó által benyújtott első ajánlat alapján kell odaítélni, ami kizárja az utólagos tárgyalás lehetőségét.

⁽⁴⁴⁾ Kivéve azt a távhőellátási infrastruktúrát, amelynek finanszírozása nem tartozik ezen irányutató hatálya alá, hanem csak a 87. cikk (3) bekezdésének c) pontja szerint értékelendő.

Támogatható költségek

(124) A támogatható költségek az energiahatékony távhőellátó rendszer létrehozásához szükséges, a referencia-beruházáshoz viszonyított beruházási többletköltségekre korlátozódnak.

(125) A támogatható költségeket a többletberuházás első öt éve alatt keletkezett működési előnyök és működési költségek figyelmen kívül hagyásával kell kiszámítani, a 81–83. pontban foglaltak szerint.

3.1.9. Hulladékgazdálkodás tekintetében nyújtott támogatás

(126) A más vállalkozások hulladékának kezelését célzó, ezen belül az újrahasznosítási, újrafeldolgozási és helyreállítási tevékenységek támogatására irányuló környezetvédelmi beruházási támogatást az EK-Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének c) pontja szerinti, a közös piaccal összeegyeztethető támogatásnak kell tekinteni, amennyiben az ilyen gazdálkodás összhangban van a hulladékgazdálkodási elvek hierarchikus osztályozásával ⁽⁴⁵⁾ és a 127. pontban meghatározott feltételekkel.

(127) A hulladékgazdálkodás tekintetében csak abban az esetben nyújtható beruházási támogatás, ha az alábbiakban felsorolt feltételek mindegyike teljesül:

- a) a beruházás célja, hogy csökkentse az egyéb vállalkozásoktól („szennyezők”) származó szennyezést, és nem terjed ki a támogatás kedvezményezettjétől származó szennyezésre;
- b) a támogatásnak nem célja, hogy közvetetten megszabadítsa a szennyezőket egy olyan tehertől, amelyet a közösségi jog szerint nekik kell viselniük, vagy egy olyan tehertől, amelyet a szennyező tekintetében rendes üzemi költségeknek kell tekinteni;
- c) a beruházás meghaladja a *state of the art* ⁽⁴⁶⁾ szintjét, vagy hagyományos technológiákat használ fel innovatív módon;
- d) a kezelt anyagokat egyébként ártalmatlanítanak vagy kevésbé környezetbarát módon kezelnek;

⁽⁴⁵⁾ A Közösség hulladékgazdálkodási stratégiájának felülvizsgálatáról szóló bizottsági közleményben (COM(96)399 végleges, 1996.7.30.) alkalmazott osztályozás. A Bizottság e közleményben hangsúlyozza, hogy a hulladékgazdálkodás a Közösség prioritást élvező célkitűzése a környezeti kockázatok csökkentése érdekében. A hulladékgazdálkodás fogalmát három oldalról kell megközelíteni: újrahasznosítás, újrafeldolgozás és helyreállítás. Azt a hulladékot, amelynek előállítása elkerülhetetlen, kezelni és biztonságosan ártalmatlanítani kell. A hulladék megelőzésére és feldolgozására irányuló tematikus stratégiáról szóló közleményben (COM(2005) 666) a Bizottság megerősítette az ezen elvek iránti elkötelezettségét, és lehetővé teszi a megelőzést – így a folyamatok és termékek környezetbarát tervezését vagy a kkv-k ösztönzését arra, hogy megelőzzék a hulladék keletkezését – és az újrafeldolgozást támogató konkrét intézkedéseket.

⁽⁴⁶⁾ A „state of the art” az a folyamat, amelynek keretében egy hulladékterméknek egy végtermék előállítására történő felhasználása gazdaságilag nyereséges, bevett gyakorlat. Adott esetben a „state of the art” fogalmát az európai technológia és a közös piac nézőpontjából kell értelmezni.

- e) a beruházás nem növeli a keresletet az újrafeldolgozandó anyagok iránt anélkül, hogy fokozná az ilyen anyagok gyűjtését.

Támogatási intenzitás

- (128) A támogatási intenzitás nem haladhatja meg a támogatható beruházási költségek 50 %-át.
- (129) Amennyiben az energiamegtakarítást célzó beruházási támogatást kis- és középvállalkozásoknak nyújtják, a támogatási intenzitás a következő táblázatnak megfelelően 10 százalékponttal növelhető a középvállalkozások, 20 százalékponttal pedig a kisvállalkozások tekintetében:

	Támogatási intenzitás hulladékgazdálkodás tekintetében
Kisvállalkozások	70 %
Középvállalkozások	60 %
Nagyvállalkozások	50 %

Támogatható költségek

- (130) A támogatható költségek hulladékgazdálkodási beruházáshoz szükséges beruházási többletköltségekre korlátozódnak, amelyek a kedvezményezettet terhelik a referencia-beruházáshoz, azaz a hulladékgazdálkodást nem végző, ugyanolyan kapacitású, hagyományos termeléshez képest. Az ilyen referencia-beruházás költségét le kell vonni a támogatható költségekből.
- (131) A támogatható költségeket a beruházás első öt éve alatt a hulladékgazdálkodással kapcsolatos többletberuházásokból eredő működési előnyök és működési költségeinek figyelmen kívül hagyásával kell kiszámítani⁽⁴⁷⁾ a 81–83. pontban foglaltak szerint.

3.1.10. Szennyezett területek szennyeződésmntesítése tekintetében nyújtott támogatás

- (132) A szennyezett területek szennyeződésmntesítése révén környezeti károkat megszüntető vállalkozásoknak nyújtott beruházási támogatást az EK-Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének c) pontja szerinti⁽⁴⁸⁾, a közös piaccal összeegyeztethető támogatásnak kell tekinteni, amennyiben környezetvédelem javulását eredményezi. Az érintett környezeti károk a talajminőséget, a felszíni vagy a felszín alatti vizeket érő károkat jelentik.

Amennyiben a szennyezőt egyértelműen azonosítani tudják, a „szennyező fizet” elvvel összhangban e személynek kell finanszíroznia a szennyeződésmntesítést, és állami támogatás nem nyújtható. Ebben az összefüggésben a

⁽⁴⁷⁾ Amennyiben a beruházás kizárólag környezetvédelmi célokat szolgál, minden egyéb gazdasági haszon nélkül, nem alkalmazható további csökkentés a támogatható költségek meghatározásakor.

⁽⁴⁸⁾ A hatóságok által a saját területükön végrehajtott mentesítési munkálatok nem tartoznak az EK-Szerződés 87. cikkének hatálya alá. Az állami támogatásokkal kapcsolatban problémák merülhetnek fel, ha a mentesítést követően a földterületet a piaci érték alatti áron értékesítik. Ebben az esetben továbbra is a hatóságok általi földterület- és épületértékesítés állami támogatási elemeiről szóló bizottsági közlemény (HL C 209., 1997.7.10., 3. o.) alkalmazandó.

„szennyező” az a személy, akit az egyes tagállamok joga értelmében a felelősség terhel, az e tekintetben alkalmazandó közösségi szabályok elfogadásának sérelme nélkül.

Ha a szennyezőt nem lehet azonosítani, vagy nem lehet a költségek viselésére kötelezni, a munka elvégzéséért felelős személy részére támogatás adható.

Támogatási intenzitás

- (133) A szennyezett területek szennyeződésmntesítése tekintetében nyújtott támogatás elérheti a támogatható költségek 100 %-át.

A támogatás teljes összege semmi esetre sem haladhatja meg a vállalkozásnál ténylegesen felmerült költségeket.

Támogatható költségek

- (134) A támogatható költségeket úgy számolhatjuk ki, ha a szennyeződésmntesítést célzó munkálatok költségéből levonjuk a földterület értéknövekedésének összegét. Szennyezett területek szennyeződésmntesítése esetén a vállalkozásnál az ezzel kapcsolatban felmerült összes költség támogatható költségnek minősül, függetlenül attól, hogy az adott kiadás tárgyi eszközként jelenik-e meg mérlegben.

3.1.11. Vállalkozások áthelyezéséhez nyújtott támogatás

- (135) A vállalkozások környezetvédelmi okokból más helyszínekre történő áthelyezése tekintetében nyújtott beruházási támogatást az EK-Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének c) pontja szerinti, a közös piaccal összeegyeztethető támogatásnak kell tekinteni, amennyiben teljesülnek az alábbi feltételek:

- a telephely megváltozásának környezetvédelmi vagy megelőzési célból kell történnie, és azt illetékes közigazgatási hatóság által kiadott közigazgatási vagy bírósági határozatnak kell elrendelnie, vagy a vállalkozás és az illetékes közigazgatási hatóság közötti megállapodás alapján kell végbemennie;
- a vállalkozásnak meg kell felelnie az új telephelynek helyet adó régióban alkalmazandó legszigorúbb környezetvédelmi szabályoknak.

- (136) Kedvezményezett lehet:

- egy városi vagy a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről szóló, 1992. május 21-i 92/43/EKG tanácsi irányelv⁽⁴⁹⁾ alapján kijelölt különleges természetmegőrzési területen letelepedett, tevékenységét jogszerűen (vagyis megfelel valamennyi jogi követelménynek, beleértve a rá vonatkozó valamennyi környezeti szabványt) végző vállalkozás, amely jelentős mértékű szennyezést okoz, és amelynek ezen elhelyezkedése miatt megfelelőbb helyre kell költöznie, vagy

⁽⁴⁹⁾ HL L 206., 1992.7.22., 7. o. a legutóbb a 2006/105/EK irányelvvel (HL L 363., 2006.12.20., 368. o.) módosított irányelv.

- b) a Seveso II irányelv hatálya alá tartozó telephely vagy létesítmény.

Támogatási intenzitás

- (137) A támogatás intenzitása nem haladhatja meg a támogatható beruházási költségek 50 %-át. A támogatási intenzitás 10 százalékponttal növelhető a középvállalkozások, 20 százalékponttal pedig a kisvállalkozások tekintetében, a következő táblázatnak megfelelően:

	Támogatási intenzitás vállalkozások áthelyezése tekintetében
Kisvállalkozások	70 %
Középvállalkozások	60 %
Nagyvállalkozások	50 %

Támogatható költségek

- (138) A vállalkozások áthelyezéséhez nyújtott támogatás esetében a támogatható költségek összegének meghatározásához a Bizottság különösen az alábbiakat veszi figyelembe:

- a) a következő hasznokat:
- a felhagyott üzem vagy terület értékesítéséből vagy bérbeadásából származó hozam;
 - a kisajátítás esetén fizetett kártérítés;
 - az üzem áthelyezéséből eredő minden egyéb haszon, azaz az alkalmazott technológia tekintetében az áthelyezéskor történt fejlesztésből származó haszon, valamint az üzem jobb kihasználásához kapcsolódó számviteli nyereség;
 - kapacitásnöveléshez kapcsolódó beruházások.
- b) a következő költségeket:
- a terület megvásárlásával, valamint a felhagyott üzemmel azonos kapacitású új üzem megépítésével vagy megvásárlásával kapcsolatos költségek
 - a terület vagy épületek bérleti szerződésének felmondása miatt a vállalkozás által fizetendő kötbér, amennyiben a telephely megváltoztatására utasító közigazgatási vagy bírósági határozat miatt e szerződést a lejárta előtt fel kell mondani.

3.1.12. Értékesíthető engedélyek rendszerei formájában nyújtott támogatás

- (139) Az értékesíthető engedélyek rendszerei számos formában tartalmazhatnak állami támogatást, például amikor a tagállamok az engedélyeket és juttatásokat piaci értékük alatt nyújtják, és az a tagállamoknak tulajdonítható.

- (140) Az értékesíthető engedélyek rendszerei formájában nyújtott állami támogatás az EK-Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének c) pontja szerinti, a közös piaccal összeegyeztethető támogatásnak tekinthető, feltéve hogy teljesülnek az e pont (a)–(d) alpontjában és a 141. pontban meghatározott feltételek. Ettől eltérően, a 141. pont nem alkalmazható a 2012. december 31-ig tartó értékesítési időszakra az értékesítő engedélyek rendszerei vonatkozásában, az üvegházhatást okozó gázok kibocsátási egységei Közösségen belüli kereskedelmi rendszerének létrehozásáról és a 96/61/EK tanácsi irányelv módosításáról szóló, 2003. október 13-i 2003/87/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel⁽⁵⁰⁾ összhangban (a továbbiakban: EU ETS)⁽⁵¹⁾:

- az értékesíthető engedélyek rendszerét oly módon kell létrehozni, hogy magasabb szintű környezetvédelmi célok valósuljanak meg, amelyeket az érintett vállalkozásoknak a kötelező közösségi szabványok alapján meg kell valósítaniuk.
- a kiosztást átlátható módon kell végrehajtani objektív kritériumok és a rendelkezésre álló legjobb minőségű adatok alapján, és az egyes vállalkozások tekintetében megállapított, piaci értékük alatti áron nyújtott értékesíthető engedélyek vagy juttatások teljes összege nem lehet magasabb a várható szükségleteknél, amelyeket az értékesítési rendszerek hiányában a fennálló helyzet alapján kell becsülni.
- az összegek megállapításának módszere nem kedvezhet bizonyos vállalkozásoknak vagy ágazatoknak, kivéve ha azt magának a rendszernek a környezetvédelmi logikája indokolja, vagy ha szükség van ilyen szabályokra a környezetvédelmi politikáknak való megfeleléshez.
- az új belépők elvben nem kaphatnak az adott piacon már működő vállalkozásoknál kedvezőbb feltételekkel nyújtott engedélyeket vagy juttatásokat. A meglévő létesítményeknek nyújtott, az új belépőkénél magasabb szinten meghatározott támogatás nem akadályozhatja indokolatlanul a belépést.

- (141) A Bizottság a következő kritériumok alapján értékeli az értékesíthető engedélyek rendszeréhez kapcsolódó állami támogatás szükségességét és arányosságát:

- A kedvezményezettek kiválasztásának objektív és átlátható kritériumokon kell alapulnia, és a támogatást alapvetően azonos módon kell megítélni egyazon ágazat, illetve érintett piac minden egymással versenyző szereplőjének, ha azok tényszerűen hasonló helyzetben vannak.
- A teljes körű árverésnek jelentős termelési költség-növekedést kell eredményeznie minden ágazatban, illetve az egyes kedvezményezettek minden kategóriájában.

⁽⁵⁰⁾ HL L 275., 2003.10.25., 32. o., a legutóbb a 2004/101/EK irányelvvel (HL L 338., 2004.11.13., 18. o.) módosított irányelv.

⁽⁵¹⁾ A Bizottság a 140. pontban meghatározott kritériumok alapján értékelte a 2012. december 31-ig tartó értékesítési időszakra vonatkozóan az EU ETS-be tartozó nemzeti kiosztási tervekben szereplő állami támogatásokat.

- c) A termelési költségek jelentős növekedése nem hárítható át a fogyasztóra az értékesítés jelentős csökkenése nélkül. Az elemzés elvégezhető többek között az adott ágazat termékár-rugalmasságára vonatkozó becslés alapján. A becsléseket az érintett földrajzi piacon kell elvégezni. Annak megítélése során, hogy az értékesíthető engedélyek rendszeréből származó költségnövekedés áthárítható-e a fogyasztókra vagy sem, fel kell használni az elmaradt értékesítésekre és ezeknek a vállalkozás nyereségességére gyakorolt hatására vonatkozó becsléseket.
- d) Az ágazat egyes vállalkozásai nem csökkenthetik a kibocsátási szinteket annak érdekében, hogy viseljék az igazolások árát. A nem csökkenthető fogyasztás igazolása úgy történik, hogy megadják az Európai Gazdasági Térségben (a továbbiakban: EGT) a legjobb teljesítményt biztosító technika kibocsátási szintjeit, és ezeket használják viszonyítási szintnek. A legjobb teljesítményű technikát elérő vállalkozás legfeljebb az értékesíthető engedélyek rendszeréből adódó, a fogyasztókra át nem hárítható termelési költségnövekedésnek megfelelő támogatásban részesülhet. Az ennél rosszabb környezetvédelmi teljesítményű vállalkozások ennél alacsonyabb, a környezetvédelmi teljesítményükkel arányos támogatásban részesülhetnek.

3.2. Ösztönző hatás és a támogatás szükségessége

- (142) A támogatásnak ösztönző hatással kell bírnia. A környezetvédelmi célú állami támogatás eredményeként a támogatásban részesülőnek változtatnia kell a magatartásán, és növelnie kell a környezetvédelem szintjét.
- (143) A Bizottság úgy véli, hogy a támogatás nem jelent ösztönző hatást a kedvezményezett számára az olyan esetekben, amikor a projekt már megkezdődött azelőtt, hogy a kedvezményezett támogatás iránti kérelmet nyújtott volna be a nemzeti hatóságokhoz.
- (144) Ha a támogatott projekt nem kezdődött el a kérelem benyújtása előtt, akkor feltételezni kell, hogy az ösztönző hatás automatikusan teljesül a kkv-nak nyújtott támogatás minden kategóriájában, kivéve azokat az eseteket, amelyekben a támogatást az 5. fejezetben meghatározott részletes vizsgálattal kell elbírálni.
- (145) A Bizottság valamennyi támogatott projekt tekintetében előírja, hogy a bejelentő tagállam bizonyítsa az ösztönző hatást.
- (146) Az ösztönző hatás bizonyítása érdekében az érintett tagállamnak bizonyítania kell, hogy a támogatás nélkül, azaz az alternatív helyzetben nem fogadták volna el a fokozottabban környezetbarát alternatívát. E célból az érintett tagállamnak tájékoztatással kell szolgálnia, bizonyítva hogy

- a) az alternatív helyzet hitelt érdemlő;

- b) a támogatható költségeket a fenti 81., 82. és 83. pontban rögzített módszertan szerint számolták ki, és
- c) a beruházás nem lenne elég nyereséges a támogatás nélkül, kellő figyelemmel a támogatás nélküli beruházáshoz kapcsolódó előnyökre, beleértve az értékesíthető engedélyek értékét is, amelyek a környezetbarát beruházást követően váltak elérhetővé az érintett vállalkozás számára.

3.3. A támogatás összeegyeztethetősége az EK-Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének b) pontja szerint

- (147) A környezetvédelmi szempontból elsőbbséget élvező jelentős, közös európai érdekű projektek végrehajtásának támogatására nyújtott támogatás az EK-Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének b) pontja szerinti, a közös piaccal összeegyeztethető támogatásnak tekinthető az alábbi feltételek teljesülése esetén.
- a) a támogatási javaslat olyan projektre vonatkozik, amely konkrét és pontosan meghatározott a végrehajtás feltételeit illetően, ideértve a projekt résztvevőit, céljait, hatásait, valamint a célok megvalósításának eszközeit. A Bizottság projektcsoporthoz is projektnek tekinthet;
- b) a projektnek közös európai érdekelt kell szolgálnia: a projektnek konkrét, példaértékű és azonosítható módon kell a környezetvédelemhez kapcsolódó közösségi érdekhez hozzájárulnia, például azáltal, hogy az Európai Unió környezetvédelmi stratégiája szempontjából nagy jelentőséggel bír. A projekt célkitűzésén keresztül elért eredmény nem korlátozódhat az azt végrehajtó tagállamra vagy tagállamokra, hanem a Közösség egészére ki kell terjednie. A projektnek jelentős előrelépést kell tennie a közösségi célkitűzések megvalósítása felé. Az, hogy a projektet különböző országokban működő vállalkozások valósítják meg, önmagában nem elégséges;
- c) a támogatás szükséges, és ösztönzőleg hat a projekt megvalósítására, amelynek jelentős mértékű kockázatot kell magában rejtene;
- d) a projekt nagy jelentőséggel bír volumenét tekintve: méretét tekintve jelentős projektnek kell lennie és komoly környezetvédelmi hatásokat kell előidéznie.
- (148) Annak érdekében, hogy a Bizottság az ilyen projekteket megfelelően értékelhesse, gyakorlati szempontból bizonyítani kell a közös európai érdekelt: például be kell mutatni, hogy a projekt jelentős előrelépést jelent bizonyos környezeti közösségi célok megvalósítása felé.
- (149) A Bizottság kedvezőbben ítéli meg az olyan bejelentett projekteket, amelyek a kedvezményezett részéről jelentős saját hozzájárulást tartalmaznak. Kedvezőbben ítéli meg továbbá azokat a bejelentett projekteket, amelyekben jelentős számban vesznek részt más tagállamok vállalkozásai.

(150) Amennyiben a támogatást az EK-Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének b) pontja szerint a közös piaccal összeegyeztethetőnek tekintik, a Bizottság az ezen iránymutatásokban megállapítottaknál magasabb mértékű támogatást engedélyezhet.

4. A KÖRNYEZETI ADÓ CSÖKKENTÉSE VAGY AZ ILYEN ADÓ ALÓLI MENTESSÉG FORMÁJÁBAN NYÚJTOTT TÁMOGATÁS

(151) A vállalkozásokat terhelő környezeti adók összegének csökkentése, vagy az ilyen adók alóli mentesség formájában nyújtott támogatást az EK-Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének c) pontja szerinti, a közös piaccal összeegyeztethető támogatásnak kell tekinteni, feltéve hogy az legalább közvetett módon hozzájárul a környezetvédelem szintjének javításához, és az adócsökkentések és adómentességek nem hátráltatják a kitűzött általános célok elérését.

(152) Annak érdekében, hogy a támogatást az EK-Szerződés 87. cikke értelmében jóváhagyják, a – különösen a 2003/96/EK irányelv révén – összehangolt adók csökkentésének vagy az azok alóli mentességnek összeegyeztethetőnek kell lennie a vonatkozó közösségi jogszabályokkal, és tiszteletben kell tartania az ott megszabott korlátokat és feltételeket.

(153) Az adócsökkentés vagy adómentesség formájában 10 éves időszakra nyújtott állami támogatást az EK-Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének c) pontja szerinti, a közös piaccal összeegyeztethető támogatásnak kell tekinteni, feltéve hogy a kedvezményezettek megfizetik legalább a vonatkozó irányelv által megszabott közösségi minimum-adószintet ⁽⁵²⁾.

(154) Az olyan támogatásokat, amelyeket nem a környezeti adó csökkentésének vagy az ilyen adó alóli mentességnek a 153. pont ⁽⁵³⁾ szerinti formájában biztosítanak, 10 éves időszakra vonatkozóan abban az esetben az EK-Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének c) pontja szerinti, a közös piaccal összeegyeztethető támogatásoknak kell tekinteni, ha teljesülnek a 155–159. pontban megállapított feltételek.

(155) Olyan adórendszerek elemzése során, amelyeknek része az adócsökkentés vagy mentesség formájában nyújtott állami támogatás, a Bizottság különös tekintettel elemzi majd a támogatás szükségességét és arányosságát, valamint az érintett gazdasági ágazatok szintjén gyakorolt hatását.

(156) Ebből a célból a Bizottság a tagállamok által benyújtott információkra hagyatkozik. Ezen információknak tartalmazniuk kell egyfelől az adómentességek/adócsökkentések kedvezményezetteinek gazdasági ágazatát (ágazatait) vagy kategóriáit, másfelől az egyes érintett ágazatok főbb kedvezményezetteinek helyzetét, valamint arra vonatkozó információt, hogy az adózás miként járul hozzá a környezetvédelemhez. A mentességet kapott ágazatokról megfelelő leírást kell adni, valamint be kell nyújtani az egyes ágazatok legnagyobb kedvezményezetteinek (különös tekintettel a forgalom volumenére, a piaci részesedésre és az adóalap méretére) listáját. Minden egyes ágazatra vonatkozóan információval kell szolgálni az EGT-n belüli, a környezeti károsodás az adó által megcélzott csökkentése szempontjából legjobb teljesítményt nyújtó technikákra vonatkozóan.

⁽⁵²⁾ Ld. a 70. pont (15) bekezdését.

⁽⁵³⁾ Például olyan adók csökkentése vagy ezen adók alóli mentesség, amelyekre nem vonatkoznak közösségi jogszabályok, vagy amelyek a közösségi minimum-adószint alatt vannak.

(157) A fentiekén túlmenően a környezeti adó csökkentése, illetve az ilyen adó alóli mentesség formájában nyújtott támogatásnak szükségesnek és arányosnak kell lennie.

(158) A Bizottság akkor tekinti a támogatást szükségesnek, ha az alábbi feltételek mindegyike teljesül:

a) a kedvezményezettek kiválasztása objektív és átlátható kritériumokon alapul, és elvben ugyanazon ágazatban/érintett piacon ⁽⁵⁴⁾ minden versenytárs ugyanúgy részesül a támogatásban, amennyiben hasonló tényszerű helyzetben vannak;

b) a csökkentés nélküli környezeti adónak a termelési költségek jelentős növekedését kell okoznia a kedvezményezettek minden egyes ágazatában vagy kategóriájában ⁽⁵⁵⁾;

c) a termelési költségek számottevő emelkedése nem hárítható át a vevőkre az értékesítések jelentős csökkenése nélkül. E tekintetben a tagállamok becsléseket nyújthatnak be többek között a termék árának rugalmasságára vonatkozóan az érintett ágazatban és az érintett földrajzi piacon ⁽⁵⁶⁾, valamint az érintett ágazat/kategória vállalkozásainak elmaradt értékesítésére és/vagy nyereségcsökkenésére vonatkozóan.

(159) A Bizottság akkor tekinti a támogatást arányosnak, ha az alábbi feltételek valamelyike teljesül:

a) az adórendszer rögzíti azokat a kritériumokat, amelyek biztosítják, hogy minden egyes kedvezményezett megfizeti a nemzeti adószint olyan arányos részét, amely nagyjából megfelel az egyes kedvezményezettek környezeti teljesítményének, összehasonlítva az EGT-ben legjobb teljesítményt nyújtó technikával. Az adórendszer keretében bármely vállalkozás, amely eléri a legjobb teljesítményt nyújtó technikát, legfeljebb akkora mértékű adókedvezményben részesülhet, amely – a legjobb teljesítményt nyújtó technika alkalmazása mellett – megfelel a termelési költségek adóból származó növekményének, és amely nem hárítható át a vevőkre. A rosszabb környezeti teljesítményt nyújtó vállalkozások környezeti teljesítményükkel arányosan kisebb mértékű kedvezményben részesülhetnek;

b) a támogatás kedvezményezettei a nemzeti adó legalább 20 %-át megfizetik, hacsak – tekintettel a verseny korlátozott mértékű torzulására – nem indokolt alacsonyabb ráta alkalmazása;

⁽⁵⁴⁾ Amint azt a közösségi versenyjog alkalmazásában az érintett piac meghatározásáról szóló bizottsági közlemény (HL C 372., 1997.12.9., 5. o.) meghatározza.

⁽⁵⁵⁾ Az energiatermékek és a villamosenergia vonatkozásában a „nagy energiaintenzitású vállalkozás” – amint azt a 2003/96/EK irányelv 17. cikke (1) bekezdésének a) pontja meghatározza – teljesíti ezen kritériumot mindaddig, amíg e rendelkezés hatályban van.

⁽⁵⁶⁾ Amint azt a közösségi versenyjog alkalmazásában az érintett piac meghatározásáról szóló bizottsági közlemény meghatározza.

- c) az adócsökkentések vagy adómentességek a tagállam és a kedvezményezett vállalkozások vagy vállalkozások társulásai közötti megállapodások megkötésétől függnék, amelyek keretében a vállalkozások vagy vállalkozások társulásai olyan környezetvédelmi célok megvalósítását vállalják, amelyeknek hatása azonos azzal, mintha a jelen pont a) vagy b) bekezdése vagy a közösségi minimum-adószint kerülne alkalmazásra. Az ilyen megállapodások vagy kötelezettségvállalások többek között kapcsolódhatnak az energiafelhasználás csökkentéséhez, a kibocsátások csökkentéséhez, vagy bármely más környezetvédelmi intézkedéshez, és meg kell felelniük az alábbi feltételeknek:
- i) a megállapodások tartalmát meg kell tárgyalniuk az egyes tagállamoknak, és azokban különösen rögzíteni szükséges a célokat, valamint a célok elérésére vonatkozó ütemtervet;
 - ii) a tagállamoknak gondoskodniuk kell a megállapodásokban rögzített kötelezettségvállalások független ⁽⁵⁷⁾ és megfelelő időben történő ellenőrzéséről;
 - iii) e megállapodásokat bizonyos időszakonként felül kell vizsgálni a technológiai és egyéb fejlemények figyelembevételével, és hatékony szankciókat kell megállapítani arra az esetre, ha a kötelezettségvállalásokat nem teljesítik.

5. AZON TÁMOGATÁSOK ÖSSZEEGYEZTETHETŐSÉGE, AMELYEK TEKINTETÉBEN RÉSZLETES VIZSGÁLATOT KELL VÉGEZNI

5.1. Intézkedések, amelyek tekintetében részletes vizsgálatot kell végezni

(160) Annak érdekében, hogy a Bizottság részletesebb értékelést végezhesen az engedélyezett rendszerek keretében nyújtott, jelentős összegű támogatások tekintetében, és hogy eldönthesse, hogy az ilyen támogatás összeegyeztethető-e a közös piaccal, a tagállamok előzetesen értesíteni kötelesek a Bizottságot az engedélyezett rendszerek keretében vagy egyedi alapon nyújtott minden egyes beruházási vagy működési támogatásról, ha a támogatás eleget tesz a következő feltételeknek ⁽⁵⁸⁾:

- a) **a CsMR által érintett intézkedések tekintetében:** a CsMR-ben előírtakkal összhangban, a támogatások egyénileg történő bejelentésére vonatkozó kötelezettségnek megfelelően a Bizottságnak bejelentett valamennyi eset tekintetében,
- b) **az ezen iránymutatás által érintett egyéni intézkedések tekintetében** ⁽⁵⁹⁾ minden alább említett esetben:
 - i) beruházási támogatás: ha a támogatás összege egy vállalkozás tekintetében meghaladja az 7,5 millió

eurót (még akkor is, ha egy jóváhagyott támogatási program része);

- ii) energiamegtakarítás tekintetében nyújtott működési támogatás: ha a támogatás összege 5 évig vállalkozásonként meghaladja az 5 millió eurót;
- iii) megújuló villamos energia termelése és/vagy megújuló hő együttes termelése tekintetében nyújtott működési támogatás: ha a támogatást olyan megújuló villamos energiát termelő létesítményeknek nyújtják, ahol a létrehozott megújuló villamosenergia-termelési kapacitás meghaladja a 125 MW-ot;
- iv) bioüzemanyag termelésére nyújtott működési támogatás: ha a támogatást olyan bioüzemanyag-termelő létesítménynek nyújtják, ahol így a termelés meghaladja az évi 150 000 t mennyiséget;
- v) kapcsolt energiatermelés tekintetében nyújtott működési támogatás: ha a támogatást olyan kapcsolt energiatermelő létesítménynek nyújtják, ahol az így megvalósuló kapcsolt energiatermelési kapacitás meghaladja a 200 MW teljesítményt. A kapcsolt energiatermelés tekintetében nyújtott támogatást a villamosenergia-kapacitás alapján történő bejelentés figyelembevételével kell elbírálni;

(161) A tagállamok működési támogatást nyújthatnak megújuló energiát termelő, új létesítmények számára, amelyet az elkerült külső költségek alapján számítanak ki. Amennyiben ezt a módszert alkalmazzák a támogatás összegének meghatározására, akkor az intézkedést be kell jelenteni, és részletes vizsgálatnak kell alávetni, függetlenül a 160. pont b) iii. alpontjában meghatározott küszöbértékektől. Az elkerült külső költségek azon pótlólagos társadalmi és környezeti károk pénzbeli számszerűsítését képviselik, amelyeket a társadalomnak kellene viselnie, ha ugyanazt az energiamennyiséget hagyományos energiával működő erőmű hozná létre. E költségeket a megújuló energia termelőinél felmerült, de ki nem fizetett külső költségek és a nem megújuló energia termelőinél felmerült, de ki nem fizetett külső költségek közötti különbség alapján kell kiszámítani. E számítások végzése során a tagállamoknak nemzetközileg elismert és a Bizottság által jóváhagyott számítási módszert kell alkalmazniuk. A számítási módszernek egyebek mellett indoklással alátámasztott és számszerűsített, összehasonlító költségelemzést kell nyújtania, továbbá tartalmaznia kell a versengő energiatermelők külső költségeinek értékelését bizonyítva, hogy a támogatás valóban ellentételezi az elkerült külső költségeket.

(162) Bármely esetben, amikor a megújuló energiaforrások tekintetében nyújtott működési támogatásra vonatkozó, a 109. pontban kifejtett 1. lehetőségen alapuló támogatás összege meghaladja a termelőknek nyújtott támogatást, a vállalkozásoknak a 3.1.6.1. szakasszal összhangban megújuló energiaforrásokba kell befektetniük ezt az összeget.

⁽⁵⁷⁾ Nincs jelentősége annak, hogy az ellenőrzést állami szerv vagy magántestület végzi.

⁽⁵⁸⁾ E kötelezettség alkalmazandó attól függetlenül, hogy az egyes kedvezményezett részesül-e ugyanakkor valamely, a 4. fejezet alapján járó adómentességből vagy adókedvezményben.

⁽⁵⁹⁾ A jelen iránymutatás 4. fejezetében említett adómentességek és adókedvezmények nem képezik részletes értékelés tárgyát. Mindazonáltal a 3. fejezetnek megfelelően, pénzben megítélt támogatás részletes vizsgálatnak vetendő alá, amennyiben az e pontban meghatározott küszöbértékeket meghaladja.

- (163) Amennyiben a tagállamok biztosítják a Bizottsággal való teljes körű együttműködést, és kellő időben megfelelő tájékoztatást nyújtanak számára, a Bizottság mindent megtesz annak érdekében, hogy a vizsgálatot kellő időben hajtsa végre. A tagállamokat felkéri arra, hogy bocsássanak rendelkezésre minden olyan körülményt, amelyet hasznosnak vélnék az eset értékelésekor. A tagállamok kifejezetten felhasználhatják a korábbi állami támogatási programok vagy intézkedések értékeléseit, a támogatást odaítélő hatóság által készített hatásvizsgálatokat, valamint a környezetvédelemhez kapcsolódó egyéb tanulmányokat.
- (164) A részletes vizsgálat arányos, amely attól függ, hogy az intézkedés mekkora torzulást okozhat a versenyben. Ennek megfelelően az a tény, hogy részletes vizsgálatot kell végezni, nem szükségszerűen jelenti a hivatalos vizsgálati eljárás megindításának szükségességét, bár egyes intézkedések esetében ez megtörténhet.

5.2. Az egyes esetek gazdasági szempontú vizsgálatának kritériumai

- (165) A részletes vizsgálatot az 5.2.1. és 5.2.2. szakaszban meghatározott pozitív és negatív tényezők alapján végzik, amelyeket a 3. fejezetben megállapított kritériumokon túlmenően kell alkalmazni. Az ebben megállapított támogatási intenzitás értékeit minden esetben tiszteletben kell tartani. A fentiekén túlmenően, a részletes vizsgálat alapját a konkrét pozitív és negatív tényezők képezik, amennyiben azok a támogatás formája vagy típusa szempontjából meghatározóak.

5.2.1. A támogatás pozitív hatásai

- (166) A támogatás összeegyeztethetőségének értékelésekor az jelenti a legfontosabb figyelembe veendő pozitív tényezőt, hogy a támogatás olyan, a környezet védelmét szolgáló cselekvésre ösztönzi a vállalkozásokat, amelyet egyébként nem tennének meg.

5.2.1.1. Piaci hiányosság fennállása

- (167) A Bizottság általában nem kérdőjelezi meg a környezetre ártalmas magatartástípusokhoz vagy bizonyos termékek használatához kapcsolódó negatív externáliák létezését. Azt azonban ellenőrzi, hogy az állami támogatás orvosolni kívánja-e ezt a piaci hiányosságot azáltal, hogy jelentős hatással van a környezetvédelemre. Ebben az összefüggésben a Bizottság különös figyelmet fordít az intézkedés által a környezetvédelemre várhatóan (számszerűsíthető módon) gyakorolt hatásra, valamint a célként kitűzött környezetvédelmi szintre, a meglévő közösségi szabványokhoz és/vagy más tagállamok szabványaihoz viszonyítva.
- (168) A Bizottság ezen kívül megvizsgálja azokat a körülményeket is, amelyek igazolhatják a támogatást a közösségi szabványokon túlmutató nemzeti szabványok tiszteletben tartására figyelemmel. A Bizottság különösen figyelembe veszi a támogatás kedvezményezettje fő versenytársainak jellegét, típusát és elhelyezkedését, a nemzeti szabvány (vagy a vonatkozó értékesíthető engedélyek rendszerei) megvalósításának azon költségeit, amelyet abban az esetben kellene viselnie a kedvezményezettnek, ha nem kap támogatást, valamint azt, hogy a támogatás kedvezményezettjének fő versenytársai számára e szabványok milyen viszonylagos megvalósítási költségekkel járnak.

5.2.1.2. Megfelelő eszköz

- (169) Figyelembe kell venni, hogy az állami támogatás megfelelő eszköz-e a környezetvédelmi célkitűzés eléréséhez, tekintettel arra, hogy egyéb, kevésbé piactorzító eszközök azonos eredményhez vezethetnek, illetve mivel az állami támogatás sértheti a „szennyező fizet” elvet.
- (170) Az összeegyeztethetőségről szóló elemzésében a Bizottság különösen figyelembe veszi a javasolt intézkedés tekintetében a tagállam által végzett hatásvizsgálatokat, ideértve az állami támogatáson kívüli más cselekvési lehetőségeket, valamint annak megerősítését, hogy a „szennyező fizet” elvet tiszteletben fogják tartani.

5.2.1.3. A támogatás ösztönző hatása és szükségessége

- (171) Az állami támogatásnak mindig ösztönző hatással kell bírnia, amikor környezeti célokra biztosítják, azaz annak eredményeként a kedvezményezettnek változtatnia kell magatartásán és emelnie kell a környezetvédelem szintjét. A támogatás nem tekinthető szükségesnek csupán azért, mert a környezetvédelem szintje ezáltal emelkedik. Az új eszközök vagy termelési módszerek előnyei általában nem korlátozódnak a környezeti hatásaikra.
- (172) A többletköltségek kiszámítása mellett, amelyet a 3. fejezet vázol fel, a Bizottság elemzésében figyelembe veszi az alábbi szempontokat is.
- ellenkező (alternatív) eset:** bizonyítékokat kell benyújtani azon konkrét intézkedés(ek)re vonatkozóan, amelye(ke)t a vállalkozás a támogatás nélkül nem tett volna meg, például új beruházás, környezetbarátabb termelési folyamat és/vagy környezetbarátabb új termék;
 - a viselkedésbeli változáshoz kapcsolódó várt környezeti hatás:** Az alábbi tényezők közül legalább egynek jelen kell lennie
 - a környezetvédelem szintjének emelkedése: egy bizonyos típusú szennyezés csökkentése, amely a támogatás nélkül nem valósulna meg;
 - a jövőbeli szabványok végrehajtási ütemének növekedése: a támogatásnak köszönhetően a szennyezés csökkentésének korábbi időpontban történő elkezdése.
 - termelési előnyök:** ha – a megnövekedett kapacitás, a termelési hatékonyság, a költségcsökkentés vagy a minőség tekintetében – a beruházáshoz más előnyök is kapcsolódnak, az ösztönző hatás általában alacsonyabb. Ez különösen akkor áll fenn, ha a beruházás élettartama alatt az előnyök jelentősek, lehetőség szerint olyan mértékűek, hogy a környezetvédelmi többletköltségek akár a támogatás nélkül is megtérülnek,

- d) **piaci viszonyok:** bizonyos piacokon, különösen a termékek arculata és a termelési módszerek címkén való megjelenítése miatt versenytársak által gyakorolt nyomás állhat fenn a környezetvédelem magasabb szintjének fenntartására. Amennyiben bizonyítékok vannak arra nézve, hogy a támogatás eredményeként jelentkező környezetvédelmi szint túlmutat a piacon tapasztalható szokásos magatartásnál, akkor valószínű, hogy a támogatásnak ösztönző hatása van,
- e) **lehetséges jövőbeni kötelező szabványok:** ha közösségi szinten tárgyalások folynak új vagy szigorúbb kötelező szabványok bevezetéséről, amelyet a vonatkozó intézkedés el kíván érni, a támogatás ösztönző hatása általában alacsonyabb,
- f) **a kockázat szintje:** ha kifejezetten fennáll annak a kockázata, hogy a beruházás a vártól kevésbé lesz eredményes, a támogatás ösztönző hatása általában magasabb,
- g) **a nyereségesség szintje:** ha a folytatott cselekvés nyereségességi szintje negatív arra az időszakra kivetítve, amely alatt a beruházás értékcsökkenését teljesen leírják vagy a működési támogatás a tervek szerint hatályban marad, figyelembe véve az ebben a pontban azonosított előnyöket és kockázatokat, a támogatás általában ösztönző hatással bír.
- (173) Amennyiben a vállalkozás olyan nemzeti szabványt alkalmaz, amely túlmutat a közösségi szabványokon, vagy amelyet közösségi szabvány hiányában fogadtak el, a Bizottság ellenőrzi, hogy a támogatás kedvezményezettjét jelentős mértékben érintették-e volna a megnövekedett költségek és képtelen lett-e volna a nemzeti szabványok azonnali megvalósításával kapcsolatos költségeket viselni.
- 5.2.1.4. A támogatás arányossága
- (174) A tagállamnak bizonyítékkal kell alátámasztania, hogy a támogatásra szükség van, a támogatás összege a lehető legkisebb és azt, hogy a kiválasztási folyamat arányos. A Bizottság elemzésében a következő szempontokat veszi figyelembe:
- a) **a támogatható költségek pontos kiszámítása:** arra vonatkozó bizonyíték, hogy a támogatható költségek ténylegesen azon többletköltségekre korlátozódnak, amelyek a környezetvédelem adott szintjének eléréséhez szükségesek,
- b) **kiválasztási folyamat:** a kiválasztási folyamatot hátrányos megkülönböztetéstől mentes, átlátható és nyitott módon kell elvégezni, és szükségtelenül nem zárható ki olyan vállalkozások, amelyek versenyezhetnek a projektekkel ugyanazon környezetvédelmi célok elérése érdekében. A kiválasztási folyamat eredményeként olyan kedvezményezetteket kell kiválasztani, amelyek a legalacsonyabb támogatási összeggel vagy a leginkább költséghatékony módon képesek megvalósítani a környezetvédelmi célkitűzést.
- c) **minimális szintre korlátozódó támogatás:** arra vonatkozó bizonyíték, hogy a támogatás összege nem haladja meg a nyereségesség várható hiányát, arra az időszakra kivetítve, amely alatt a beruházás értékcsökkenését teljesen leírják.
- 5.2.2. A verseny és a kereskedelem torzulásának vizsgálata
- (175) A támogatási intézkedés negatív hatásainak értékelésekor a Bizottság a verseny torzulásának vizsgálata során arra helyezi a hangsúlyt, hogy a környezetvédelmi adó várhatóan milyen hatást gyakorol a vállalkozásoknak az érintett termékek piacán folyó versenyére ⁽⁶⁰⁾.
- (176) Ha a támogatás arányos, azaz ha a beruházási vagy működési többletköltségek kiszámítása során figyelembe vették a vállalkozás tekintetében jelentkező valamennyi előnyt, a támogatás negatív hatása valószínűleg korlátozott. Azonban, amint azt az 1.3.6. szakasz említi, még abban az esetben is, ha a támogatás szükséges és arányos az adott vállalkozásra vonatkozóan a környezetvédelem szintjének emelése tekintetében, a támogatás eredményezheti a kedvezményezett magatartásának olyan változását, amely a versenyt torzíja. Egy nyereségre törekvő vállalkozás általában csak akkor emeli a kötelező szint fölé környezetvédelem szintjét, ha úgy véli, hogy ez legalább részben valamiféle hasznot hoz a vállalkozás számára.
- (177) Kiindulási pontként a Bizottság megítéli annak valószínűségét, hogy a kedvezményezett a támogatás eredményeképpen képes lesz-e növelni vagy szinten tartani értékesítési volumenét. A Bizottság különösen a következő szempontokat veszi figyelembe:
- a) **az egységnyi termelési költségek csökkenése vagy ellentételezése:** Amennyiben az új berendezés ⁽⁶¹⁾ csökkent mértékű egységenkénti költséget eredményez a támogatás nélküli helyzethez képest, vagy ha a támogatás működési költség egy részét ellentételezi, akkor valószínű, hogy a kedvezményezett növelni fogja értékesítési volumenét. Minél nagyobb a termék árrugalmassága, annál nagyobb mértékű a verseny torzulása,
- b) **környezetbarátabb termelési eljárások:** amennyiben a kedvezményezett környezetbarátabb termelési eljárást vezet be, és amennyiben jellemzően a termék címkézésén vagy arculatán keresztül a környezetvédelem szintje alapján a vevők felé megkülönböztetik a terméket, akkor valószínű, hogy a kedvezményezett képes növelni értékesítési volumenét. Minél nagyobb a fogyasztói preferencia a környezetbarát termékjellemzők iránt, annál nagyobb mértékű a verseny torzulása,

⁽⁶⁰⁾ A támogatás számos piacot érinthet, mivel hatása nem korlátozható a támogatott tevékenységhez kapcsolódó piacra, hanem más piacokra is kihat, amelyek vagy azért kapcsolódnak, mert beszerzési, értékesítési vagy kiegészítő piacok, vagy amelyeken a kedvezményezett már jelen van, vagy a közeljövőben megjelenhet.

⁽⁶¹⁾ Elképzelhető, hogy a többletköltségek kiszámítása során nem vehető figyelembe az az összes működési előny, mivel az előnyök nem vonhatók le végig a beruházás élettartama során. Ezen túlmenően nehéz figyelembe venni bizonyos, a megnövekedett termelési kapacitáshoz és a nagyobb termelési volumenhez kapcsolódó változatlan kapacitás melletti előnyöket.

- c) **új termék:** amennyiben a kedvezményezett új vagy jobb minőségű termékre tesz szert, akkor valószínű, hogy növelni fogja értékesítési volumenét és valószínűleg megszerzi az „elsőként cselekvő” előnyét. Minél nagyobb a fogyasztói preferencia a környezetbarát termékjellemzők iránt, annál nagyobb mértékű a verseny torzulása.

5.2.2.1. Dinamikus ösztönzők/kiszorítás

- (178) A környezetvédelmi állami támogatás stratégiai céllal alkalmazható innovatív környezetbarát technológiák elterjesztése érdekében azzal a céllal, hogy a hazai termelők szert tegyenek az „elsőként cselekvő” előnyére. Következésképpen a támogatás torzíthatja a dinamikus ösztönzőket, és kiszoríthatja az adott technológiába való befektetést más tagállamokban, valamint ezen technológiának egy adott tagállamban való koncentrációjához vezethet. Ez a hatás annál erősebb, a támogatás nélküli helyzethez viszonyítva minél több versenytárs csökkenti innovatív erőfeszítéseit.

- (179) Vizsgálatában a Bizottság a következő szempontokat veszi figyelembe:

- a támogatás összege:** minél magasabb a támogatás összege, annál valószínűbb, hogy a támogatás egy része felhasználható a verseny torzításához. Különösen akkor alakul ki ilyen helyzet, ha a **kedvezményezett** általános tevékenységének nagyságához képest magas a támogatási összeg;
- a támogatás gyakorisága:** ha egy vállalkozás többször részesül támogatásban, a dinamikus ösztönzők torzulásának nagyobb a valószínűsége;
- a támogatás időtartama:** ha a működési támogatást hosszú időre nyújtják, a verseny torzulásának nagyobb a valószínűsége;
- a támogatás fokozatos csökkentése:** ha a működési támogatást idővel csökkentik, ez arra ösztönzi a vállalkozást, hogy növelje a hatékonyságot; ezért idővel csökken a dinamikus ösztönzők torzulása;
- jövőbeni szabványok teljesítésére való felkészültség:** ha a támogatás képessé teszi az érintett vállalkozást arra, hogy az új, várhatóan a közeljövőben elfogadandó közösségi szabványokat teljesítse, a támogatott beruházás csökkenti azon beruházások költségeit, amelyeket a vállalkozásnak mindenképpen végre kellett volna hajtania;
- a szabályozó szabványok szintje a környezetvédelmi célkitűzésekhez képest:** minél alacsonyabb a kötelező követelmények szintje, annál nagyobb annak a veszélye, hogy nincs szükség támogatásra a kötelező követelmények túlteljesítéséhez, és a támogatás kiszorítja a beruházásokat, vagy azt olyan módon használják fel, amely torzíthatja a dinamikus ösztönzőket;

- g) **a kereszttámogatás veszélye:** ha a vállalkozás sokféle terméket állít elő, vagy ugyanazt a terméket hagyományos és környezetbarát eljárással állítja elő, nagyobb a kereszttámogatás veszélye;

- h) **technológiai semlegesség:** ha egy intézkedés csak egy technológiára helyezi a hangsúlyt, a dinamikus ösztönzők torzulásának nagyobb a veszélye;

- i) **innovációs verseny:** ha külföldi versenytársak más, egymással versengő technológiákat dolgoznak ki (innovációs verseny), akkor a dinamikus ösztönzők torzulásának nagyobb a valószínűsége.

5.2.2.2. Gazdaságtalan vállalkozások fennmaradásának támogatása

- (180) A környezetvédelmi állami támogatás a negatív környezeti externáliák teljes elosztásához vezető ideiglenes mechanizmusként igazolható. Nem használható fel arra, hogy olyan vállalkozások részesüljenek felesleges támogatásban, amelyek nem képesek alkalmazkodni a környezetbarát szabványokhoz és technológiákhoz, mert alacsony szintű a hatékonyságuk. Vizsgálatában a Bizottság a következő szempontokat veszi figyelembe:

- a kedvezményezettek fajtája:** ha a kedvezményezett termelékenysége viszonylag alacsony szintű, és pénzügyi helyzete rossz, nagyobb annak a valószínűsége, hogy a támogatás hozzájárul a vállalkozásnak a piacon való mesterséges fenntartásához,
- felesleges kapacitás a támogatásban részesülő ágazatban:** a felesleges kapacitással rendelkező ágazatokban magasabb annak a kockázata, hogy a beruházási támogatás fenntartja a felesleges kapacitást és az alacsony hatékonyságú piaci struktúrákat,
- szokásos magatartás a támogatásban részesülő ágazatban:** ha az ágazatban más vállalkozások támogatás nélkül ugyanazt a környezetvédelmi szintet érték el, nagyobb annak a valószínűsége, hogy a támogatás az alacsony hatékonyságú piaci szerkezetek fennmaradását fogja szolgálni. Ennélfogva, minél gyengébb bizonyítékok állnak rendelkezésre arra nézve, hogy a kedvezményezett tiszteletben tartja a „szennyező fizet” elvet, illetve minél nagyobb a kedvezményezett versenytársai által internalizált külső környezetvédelmi költségek aránya, annál jelentősebb mértékű a verseny torzulása,
- a támogatás relatív jelentősége:** minél nagyobb mértékű a változó termelési költségek csökkenése/ellentételezése, annál nagyobb mértékű a verseny torzulása.

- e) **kiválasztási folyamat:** amennyiben a kiválasztási folyamatot hátrányos megkülönböztetéstől mentes, átlátható és nyitott módon végzik el, akkor kisebb a valószínűsége annak, hogy a támogatás hozzájárul a vállalkozás mesterséges módon történő piacon maradásához. Minél szélesebb körű (az érintett piac lefedettsége tekintetében) és minél inkább versengő (árverés/közbeszerzési eljárás alkalmazása) a támogatás odaítélése, annál kisebb mértékű a verseny torzulása.
- f) **szelektivitás:** amennyiben az intézkedés, amelynek alapján egy támogatást megítélnek, viszonylag nagy számú potenciális kedvezményezettre terjed ki, lefedi az érintett piac összes vállalkozását, és nem zár ki olyan vállalkozásokat, amelyek ugyanazon környezeti célt tudnák érni, akkor kevésbé valószínű, hogy a támogatás rossz hatékonyságú vállalkozásokat tart a piacon.

5.2.2.3. Piaci befolyás/kirekesztő magatartás

- (181) A kedvezményezett a számára környezetvédelmi célból nyújtott támogatást felhasználhatja az adott termékpiacra meglévő piaci befolyásának megerősítésére vagy fenntartására. A Bizottság megvizsgálja az érintett kedvezményezett támogatás előtti piaci befolyását és a piaci befolyásban a támogatásnak köszönhetően várhatóan bekövetkező változást. A jelentős piaci befolyással rendelkező kedvezményezett a környezetvédelem céljából kapott támogatást felhasználhatja piaci befolyásának megerősítésére vagy fenntartására, termékei további differenciálása vagy a versenytársak kizárása révén. Kevésbé valószínű, hogy azokon a piacokon, ahol a támogatás egyes kedvezményezettjeinek piaci részesedése nem éri el a 25 %-ot, illetve ahol a Herfindahl-Hirschman index (HHI) szerinti piaci koncentráció 2 000 alatti, a Bizottság a piaci befolyással kapcsolatban aggodalmakat fogalmazna meg.

- (182) Vizsgálatában a Bizottság a következő szempontokat veszi figyelembe:

- a) **a támogatás kedvezményezettjének piaci befolyása és a piac struktúrája:** abban az esetben, ha a kedvezményezett az érintett piacon ⁽⁶²⁾ már erőfölényben van, a támogatási intézkedés még inkább megerősítheti ezt a helyzetet azáltal, hogy tovább csökkenti a versenyképességet, amelyet a versenytársak a kedvezményezett vállalkozásra gyakorolhatnak.
- b) **új belépés:** ha a támogatás olyan termékpiacokat vagy technológiákat érint, amelyek olyan termékekkel versengenek, amelyek terén a támogatás kedvezményezettje monopolhelyzetben van és piaci befolyással rendelkezik, a támogatás stratégiai szempontból arra használható fel, hogy az új belépést megakadályozza. Ezért amennyiben a támogatás az esetleges új belépők számára nem elérhető, nagyobb a kockázata annak, hogy a támogatás a verseny torzulásához vezet.

- c) **termékdifferenciálás és árdiszkrimináció:** a támogatás azzal a negatív hatással járhat, hogy elősegítheti a támogatás kedvezményezettje által alkalmazott termékdifferenciálást és árdiszkriminációt a fogyasztók rovására.
- d) **vásárlóerő:** ha a piacon az erős vevők jelenléte jellemző, kevésbé valószínű, hogy a támogatás piaci befolyással rendelkező kedvezményezettje növelheti az árakat az erős vevőkkel szemben. Vagyis minél erősebb a vásárlóerő, annál kevésbé valószínű, hogy a támogatás kárt okoz a fogyasztóknak.

5.2.2.4. A kereskedelemre és a termelés helyére gyakorolt hatások

- (183) A környezetvédelmi állami támogatás bizonyos területeken kedvezőbb termelési feltételeket eredményezhet, főleg a támogatásnak köszönhető, viszonylag alacsony költségek vagy a támogatás révén elért magasabb szintű gyártási szabványok miatt. Ez oda vezethet, hogy vállalkozásokat helyeznek át a támogatott területekre, vagy hogy a kereskedelmi forgalom a támogatott területek felé tolódik.
- (184) Ebből következően a támogatás a támogatás által érintett termékpiac szerinti tagállam felé és a beszerzési piacok felé irányítja a nyereséget.
- (185) Vizsgálatában a Bizottság figyelembe veszi, hogy van-e bizonyíték arra nézve, hogy a kedvezményezett fontolóra vett egyéb helyeket is a befektetésre, ez esetben ugyanis valószínűbb, hogy a támogatás jelentősen torzírtja a versenyt.

5.2.3. Mérlegelés és határozat

- (186) Ezekre a pozitív és negatív szempontokra figyelemmel a Bizottság mérlegeli az intézkedés hatásait, és meghatározza, hogy az abból következő torzulások a közös érdekek ellentétes mértékben befolyásolják-e kedvezőtlen irányban a kereskedelmi feltételeket. Ideális esetben a pozitív és a negatív hatásokat ugyanazon mértékegységben kell kifejezni (például az elmaradt versenytársi nyereséggel szembeállított elkerült külső költségek pénzegységben kifejezve).
- (187) Általában véve minél magasabb a környezetvédelmi haszon és minél világosabban kimutatható, hogy a támogatás összege a szükséges minimumra korlátozódik, annál valószínűbb a pozitív értékelés. Másrészt viszont minél több az arra utaló jel, hogy a támogatás jelentősen torzírtja majd a versenyt, annál kevésbé valószínű a pozitív értékelés. Amennyiben a várható pozitív hatások számottevőek és a torzítás valószínűsíthetően nagyon jelentős, az értékelés attól függ, hogy a pozitív hatások várhatóan milyen mértékben múlják felül a negatív hatásokat.

⁽⁶²⁾ A támogatás számos piacot érinthet, mivel hatása nem korlátozható a támogatott tevékenységhez kapcsolódó piacra, hanem más piacokra is kihat, amelyek vagy azért kapcsolódnak, mert beszerzési, értékesítési vagy kiegészítő piacok, vagy amelyeken a kedvezményezett már jelen van, vagy a közeljövőben megjelenhet.

(188) A Bizottság dönthet úgy, hogy a hivatalos vizsgálati eljárás megindításának mellőzésével nem emel kifogást a bejelentett támogatási intézkedéssel szemben, vagy a 659/1999/EK rendelet 6. cikkében meghatározott hivatalos vizsgálati eljárásnak megfelelően lezárhatja az eljárást az ugyanezen rendelet 7. cikke szerinti határozattal. Amennyiben e rendelet 7. cikke (4) bekezdésének értelmében feltételes határozatot hoz, fontolóra veheti például az alábbi feltételek kikötését, amelyeknek csökkentiük kell a várható torzulásokat, illetve a kereskedelemre gyakorolt hatásokat, és arányosnak kell lenniük:

- a) a 3. fejezetben engedélyezett maximális intenzitásoknál **alacsonyabb támogatási intenzitás**;
- b) az **elszámolások elkülönítése** az egyik piacról a másikkra történő keresztfinanszírozás elkerülése érdekében, amennyiben a kedvezményezett több piacon is aktív szereplő;
- c) **további követelmények teljesítése** az intézkedés **környezeti hatásának javítása** érdekében;
- d) más potenciális kedvezményezettek **hátrányos megkülönböztetésének tilalma** (csökkentett szelektivitás).

6. TÁMOGATÁSHALMOZÓDÁS

(189) A támogatás ezen iránymutatás szerint megállapított felső határait attól függetlenül kell alkalmazni, hogy a támogatott projekthez nyújtott támogatást teljes egészében állami forrásokból finanszírozzák-e, vagy azt részben a Közösség finanszírozza.

(190) Az ezen iránymutatás szerint engedélyezett támogatások együttesen nem alkalmazhatók az EK-Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése szerinti más állami támogatással vagy más közösségi finanszírozási formákkal, ha az ilyen halmozódás az ebben az iránymutatásban meghatározottnál magasabb támogatási intenzitást eredményez. Amennyiben azonban a környezetvédelmi támogatásra jogosult kiadás teljes mértékben vagy részben más célú támogatásra is jogosult, a közös részre az alkalmazandó szabályok szerint kedvezőbb felső határ vonatkozik.

(191) A környezetvédelemhez nyújtott támogatás nem növelhető *de minimis* támogatással ugyanazon támogatható költségek tekintetében, ha e támogatás az ezen iránymutatásban megállapított támogatási intenzitást meghaladó intenzitást eredményez.

7. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

7.1. Éves jelentések

(192) A 659/1999/EK rendeletben és az EK-Szerződés 93. cikkének alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló 659/1999/EK tanácsi rendelet végrehajtásáról szóló, 2004. április 21-i 794/2004/EK bizottsági rendeletben ⁽⁶³⁾ foglalt követelményekkel összhangban a tagállamoknak éves jelentést kell benyújtaniuk a Bizottsághoz.

⁽⁶³⁾ HL L 140., 2004.4.30., 1. o. A legutóbb az 1935/2006/EK rendelettel módosított rendelet (HL L 407., 2006.12.30., 1. o.)

(193) Az említett rendelkezésekben meghatározott követelményeken túlmenően a környezetvédelemmel kapcsolatos támogatási intézkedésekről szóló éves jelentések minden egyes jóváhagyott intézkedésre vonatkozóan nagyvállalkozások esetében a következő információkat tartalmazzák:

- a kedvezményezettek neve;
- az egy kedvezményezettre jutó támogatás összege;
- a támogatási intenzitás;
- az intézkedés céljának, valamint annak ismertetése, hogy milyen jellegű környezetvédelmet szándékozik támogatni;
- azok a tevékenységi ágazatok, amelyekben a támogatott projekteket megvalósítják;
- az ösztönző hatás biztosításának magyarázata az 1. fejezetben említett mutatók és kritériumok alkalmazásával.

(194) Adócsökkentés vagy adómentesség biztosítása esetén a tagállamnak kizárólag a következőket kell megadnia: a támogatást létrehozó jogszabályi és/vagy közigazgatási szövege(ke)t, az adócsökkentésben vagy mentesítésben részesülő vállalkozás típusát és a csökkentés vagy mentesítés által leginkább érintett gazdasági ágazatokat.

(195) Az éves jelentéseket a Bizottság internetes oldalán kell közzé tenni.

7.2. Átláthatóság

(196) A Bizottság megítélése szerint a Közösségben az állami támogatások átláthatóságának növelésére további intézkedésekre van szükség. Külön szükséges azt biztosítani, hogy a tagállamok, a gazdaság szereplői, az érdekelt felek és a Bizottság is könnyedén hozzáférjenek valamennyi alkalmazandó környezetvédelmi támogatási program teljes szövegéhez.

(197) Ez összekapcsolt internetes oldalak létrehozásával könnyen megvalósítható. Emiatt a környezetvédelmi támogatások vizsgálatakor a Bizottság rendszeres jelleggel előírja majd az érintett tagállam számára valamennyi végleges támogatási program teljes szövegének közzétételét és a Bizottság tájékoztatását a közzététel internetes címéről. A támogatási programot nem szabad az információknak az interneten való közzététele előtt beindítani.

7.3. Felügyelet és értékelés

(198) A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy valamennyi környezetvédelmi intézkedésre vonatkozóan nyújtott támogatásról részletes nyilvántartást vezetnek. E nyilvántartásokat, amelyeknek tartalmazniuk kell minden arra vonatkozó információt, hogy a támogatható költségeket és a megengedhető maximális támogatási intenzitást tiszteletben tartották, a támogatás odaítélésétől számított 10 évig meg kell őrizni, és kérésre a Bizottság részére be kell mutatni.

- (199) A Bizottság a későbbiekben bekéri ezeket az információkat a tagállamoktól, annak érdekében, hogy az iránymutatás kihirdetése után négy évvel elvégezhesse annak felülvizsgálatát ⁽⁶⁴⁾.

7.4. Megfelelő intézkedések

- (200) A Bizottság a következőkben javaslatot tesz a tagállamoknak az EK-Szerződés 88. cikke (1) bekezdésének alapján a létező környezetvédelmi támogatási programjaikkal kapcsolatos megfelelő intézkedésekre:

Az ezen iránymutatás rendelkezéseinek való megfelelés érdekében a tagállamoknak szükség esetén módosítaniuk kell ilyen programjaikat, hogy – közzétételtől számított tizenhét hónapon belül – összhangba hozzák azokat ezzel az iránymutatással, a következő kivételekkel:

- i) amennyiben szükséges, a tagállamoknak 2012. december 31. előtt módosítaniuk kell az adócsökkentés vagy adómentesség formájában nyújtott támogatásokra vonatkozó programokat, amelyekre a 2003/96/EK irányelv vonatkozik;
 - ii) a nagyszabású egyedi projektekre vonatkozó, a 160. pontban rögzített új küszöbérték ezen iránymutatásnak az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* történő közzétételét követő első napon alkalmazandó;
 - iii) a részletesebb éves jelentések benyújtásának kötelezettsége a 2009. január 1-jétől hatályos támogatási programok alapján nyújtott támogatásokra alkalmazandó.
- (201) Felkéri a tagállamokat, hogy a javasolt megfelelő intézkedésekhez az ezen iránymutatásnak az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való közzétételétől számított két hónapon belül adják kifejezett, feltétel nélküli beleegyezésüket. Válasadás hiányában a Bizottság úgy tekinti, hogy az adott tagállam nem fogadja el a javasolt intézkedéseket.

7.5. Hatály, érvényesség és felülvizsgálat

- (202) Ez az iránymutatás az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* történő kihirdetését követő első napon lép hatályba, és a környezetvédelem állami támogatásáról szóló, 2001. február 3-i közösségi iránymutatás ⁽⁶⁵⁾ helyébe lép.
- (203) Ez az iránymutatás 2014. december 31-ig alkalmazandó. A tagállamokkal folytatott konzultációt követően a Bizottság ezen időpont előtt jelentős versenypolitikai vagy környezetvédelmi politikai megfontolások alapján, vagy egyéb közösségi politikák vagy nemzetközi kötelezettségek figyelembevétele érdekében módosíthatja azt. A jövőben ilyen módosításokra különösen az éghajlatváltozás témakörében születendő nemzetközi megállapodások és az éghajlatváltozással kapcsolatos európai jogalkotás fényében kerülhet sor. Ezen iránymutatás kihirdetése után négy évvel a Bizottság konkrét információk és főleg a tagállamok által szolgáltatott adatok és a Bizottság által folytatott széles körű konzultációk eredményei alapján elvégzi ezen iránymutatás felülvizsgálatát. A felülvizsgálat eredményét az Európai Parlament, a Régiók Bizottsága és az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság, valamint a tagállamok rendelkezésére bocsátja.
- (204) A Bizottság ezt az iránymutatást minden olyan támogatási intézkedésre alkalmazza, amelyről bejelentést kap, és amelyről az iránymutatásnak a *Hivatalos Lapban* való kihirdetése után még akkor is határoznia kell, ha valamely projektet a kihirdetést megelőzően jelentettek be. Ez magában foglalja a jóváhagyott és a tájékoztatási kötelezettségnek megfelelően a Bizottság részére egyénileg bejelentett támogatási programok keretében odaítélt egyedi támogatásokat.
- (205) A jogellenes állami támogatás értékelésére alkalmazandó szabályok megállapításáról szóló bizottsági közleménnyel ⁽⁶⁶⁾ összhangban a Bizottság a be nem jelentett támogatások esetén alkalmazza:
- a) ezt az iránymutatást, ha a támogatás nyújtására a kihirdetését követően került sor;
 - b) minden más esetben a támogatás nyújtásakor éppen hatályos iránymutatást.

⁽⁶⁷⁾ A folyamat során a tagállamok támogathatják a Bizottságot azzal, hogy rendelkezésére bocsátják saját, a támogatási programokra és egyedi intézkedésekre vonatkozó utólagos értékelésüket.

⁽⁶⁸⁾ HL C 37., 2001.2.3., 3. o.

⁽⁶⁹⁾ HL C 119., 2002.5.22., 22. o.

MELLÉKLET

**A BERUHÁZÁSI TÁMOGATÁSRA VONATKOZÓ, A TÁMOGATHATÓ KÖLTSÉGEK RÉSZÉT KÉPEZŐ
TÁMOGATÁSI INTENZITÁSOKAT SZEMLÉLTETŐ TÁBLÁZAT:**

	Kisvállalkozás	Középvállalkozás	Nagyvállalkozás
A közösségi szabványok túlteljesítéséhez, illetve közösségi szabványok hiányában a környezetvédelem fejlesztéséhez nyújtott támogatás	70 % 80 % ökoinnováció esetén 100 % közbeszerzési eljárás esetén	60 % 70 % ökoinnováció esetén 100 % közbeszerzési eljárás esetén	50 % 60 % ökoinnováció esetén 100 % közbeszerzési eljárás esetén
Környezetvédelmi tanulmányokhoz nyújtott támogatás	70 %	60 %	50 %
A jövőbeni közösségi szabványokhoz idő előtt történő alkalmazkodáshoz nyújtott támogatás			
– több mint három évvel	25 %	20 %	15 %
– 1 és 3 év között	20 %	15 %	10 %
a hatálybalépést megelőzően			
Hulladékgazdálkodáshoz nyújtott támogatás	70 %	60 %	50 %
Megújuló energiaforrásokhoz nyújtott támogatás	80 % 100 % közbeszerzési eljárás esetén	70 % 100 % közbeszerzési eljárás esetén	60 % 100 % közbeszerzési eljárás esetén
Energiatakarékossághoz nyújtott támogatás	80 %	70 %	60 %
Kapcsolt energiatermeléshez nyújtott támogatás	100 % közbeszerzési eljárás esetén	100 % közbeszerzési eljárás esetén	100 % közbeszerzési eljárás esetén
Hagyományos energiaforrásokat felhasználó távfűtéshez nyújtott támogatás	70 % 100 % közbeszerzési eljárás esetén	60 % 100 % közbeszerzési eljárás esetén	50 % 100 % közbeszerzési eljárás esetén
A szennyezett területek szennyeződésmérsékléséhez nyújtott támogatás	100 %	100 %	100 %
Vállalkozások áthelyezéséhez nyújtott támogatás	70 %	60 %	50 %